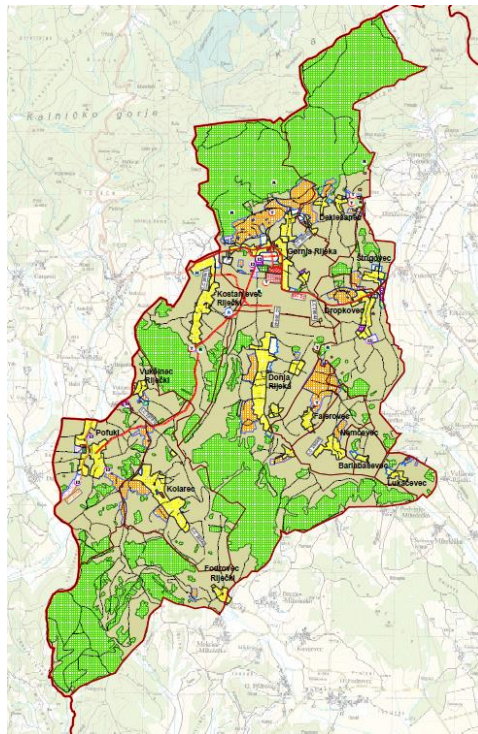

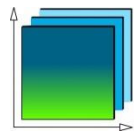
REPUBLIKA HRVATSKA
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA
OPĆINA GORNJA RIJEKA

PRIJEDLOG

IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE GORNJA RIJEKA

Izrađivač:

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE

Koprivnica, rujan, 2013. god.

NOSITELJ IZRADE: **OPĆINA GORNJA RIJEKA,**
Općinski načelnik: Darko Fištrović

IZRAĐIVAČ: **ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE:**

Odgovorni voditelj izrade plana:
Zlatko Filipović, dipl.ing.arh.

Stručni tim:

mr. sc. Mladen Matica
Maja Turinski, mag. geogr.
Snježana Marković Sirovec, mag.ing.arh.
Jelena Kovač, dipl. ing. građ.
Blaženka Lukšić, dipl. ing. arh.
Saša Cestar, dipl. ing. prom.
Martina Lauš, mag. ing. arch.

Vanjski stručni suradnici:

Marina Horvat Pavlic, dipl.iur.
Marijan Štimac, dipl.oec.

Broj elaborata: 21/12

SURADNICI U IZRADI IZMJENA I DOPUNA PPUO GORNJA RIJEKA:

- Ministarstvo poljoprivrede, Zagreb;
- Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Koprivnica;
- Hrvatske ceste d.o.o. za upravljanje, građenje i održavanje državnih cesta, Zagreb;
- HEP – Hrvatska elektroprivreda – Operator distribucijskog sustava d.o.o., Zagreb, Distribucijsko područje „Elektra“ Bjelovar;
- HAKOM - Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije, Zagreb;
- Hrvatske šume d.o.o., Zagreb, Uprava šuma Podružnica Koprivnica;
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Zagreb;
- Hrvatski Telekom d.d., Odjel za upravljanje dokumentacijom, energetske strojarske i mrežne infrastrukture, Zagreb

SADRŽAJ

A. TEKSTUALNI DIO

- I. Opće odredbe
- II. Odredbe za provođenje
- III. Prijelazne i završne odredbe

B. GRAFIČKI DIO

Grafički dio Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Gornja Rijeka:

1. Korištenje i namjena prostora	mj 1:25.000
2. Infrastrukturni sustavi	mj 1:25.000
3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	mj 1:25.000

Građevinska područja naselja:

4.1. Deklešanec, Dropkovec, Gornja Rijeka, Kostanjevec Riječki, Štrigovec	mj 1:5.000
4.2. Fodrovec Riječki, Kolarec, Pofuki, Vukšinec Riječki	mj 1:5.000
4.3. Barlabaševac, Donja Rijeka, Fajerovec, Lukačevac, Nemčevac	mj 1:5.000

Kartogrami

1. Kartogram prometnica u Općini Gornja Rijeka
2. Kartogram nerazvrstanih cesta u poljoprivrednim zonama

C. OBVEZNI PRILOZI

- Obrazac Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Gornja Rijeka
- Obrazloženje:

1. POLAZIŠTA

2. CILJEVI PROSTORNOG PLANA

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

- Stručne podloge,
- Popis sektorskih dokumenata i propisa,
- Zahtjevi i mišljenja iz članka 79. i članka 94. Zakona o prostornom uređenju i gradnji,
- Izvješća o prethodnoj i javnoj raspravi,
- Evidencija postupka izrade i donošenja prostornog plana,
- Sažetak za javnost.

UVOD

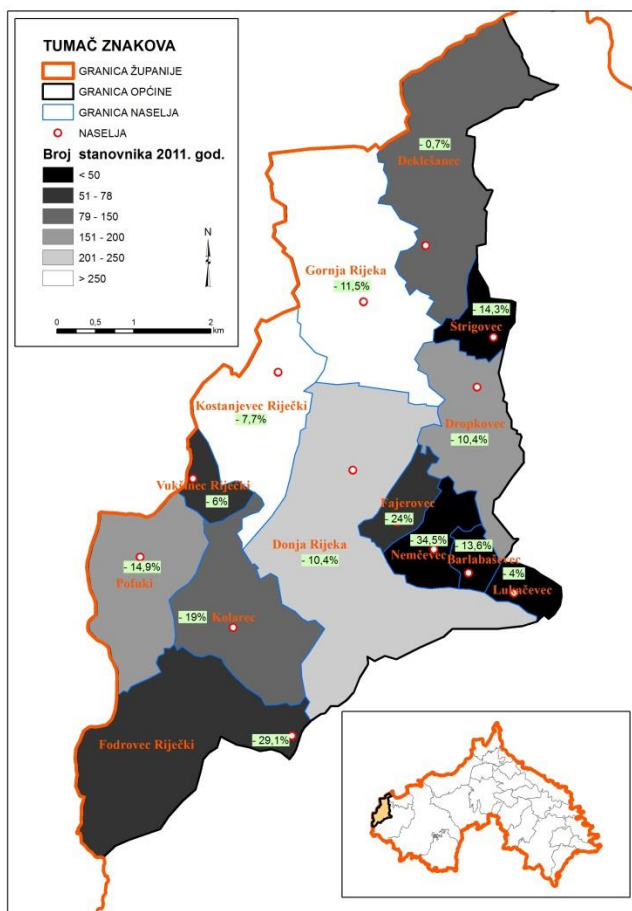
Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Gornja Rijeka mijenjaju se sljedeći dijelovi plana:

Tema		Tekstualna izmjena	Grafička izmjena
Prema Odluci			
1.	Ucrtavanje nerazvrstanih cesta	da	da
2.	Proširivanje građevinskog područja sukladno pristiglim zahtjevima		
3.	Definiranje mješovite zone klijeti i vinograda		
4.	Definiranje poslovne zone		
5.	Stavljanje izdojenih objekata koji trenutno nisu u građevinskom području		
6.	Brisanje obveze izrade DPU-a		
7.	Redefiniranje načina gradnje u stambenim zonama		
8.	Detaljnija obrada biljne i stočarske proizvodnje		
9.	Izmjene tekstualnog dijela koji se odnosi na površinu objekata privremenog i povremenog stanovanja	da	
10.	Ucrtavanje zona povremenog stanovanja		da
11.	Definiranje uvjeta za izgradnju solarnih elektrana i bioplinskih postrojenja	da	
12.	Ostali pristigli zahtjevi	da	da
Usklađivanje sa Zakonom o prostornom uređenju i PPKŽ			
13.	Definiranje neizgrađenog građevinskog područja (korekcija)	da	Karte 1., 4.1.- 4.3.
14.	Usklađivanje pojmova	da	
Zahtjevi javnih ustanova s ovlastima, građana, udruga, posl. subjekata i sl.			
15.	HAKOM	da	
16.	Područni ured za zaštitu i spašavanje Koprivnica	da	
17.	Hrvatske šume	da	
18.	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode	da	Karta 3
19.	Hrvatski telekom d.d.	da	Karta 2
20.	HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.	da	Karta 2
21.	Ministarstvo poljoprivrede	da	

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ

Općina Gornja Rijeka u sastavu je Koprivničko-križevačke županije, koja ima ukupno 115 584 stanovnika raspoređenih u 3 Grada i 22 općine. Površina županije iznosi 1746 km², a gustoća naseljenosti iznosi 66, 20 stan./km². Površina Općine Gornja Rijeka iznosi 32,72 km², a prema zadnjem popisu općina ima 1779 stanovnika. Prema tome, gustoća naseljenosti iznosi 54, 4 stan./km².

Sl. 1. Položaj Općine Gornja Rijeka i broj stanovnika po naseljima, te prosječni pad izražen u %

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Općina Gornja rijeka smjestila se na zapadu Koprivničko-križevačke županije i zauzima svega 1, 9 % teritorija županije, dok udio stanovnika općine iznosi 1, 5 % ukupnog stanovništva županije. Općina ima ukupno 14 naselja, od kojih je prema broju stanovnika najveće općinsko središte Gornja Rijeka sa 340 stanovnika, a najmanje stanovnika ima naselje Nemčevac (18).

Tab. 1. prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	POVRŠINA		STANOVNICI				STANOVI				KUĆANSTVA		Gustoća naseljen.
			Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.	Popis 2011.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	Broj stan/km ²
Županija	1.746,4	100	124.467	100	115.584	100	43.163	100	53.105	100	39.584	38.322	66,2
Ukupno													
Općina Gornja Rijeka	32,72	1,8	2035	1,6	1779	1,5	597	1,4	648	1,2	573	503	54,4

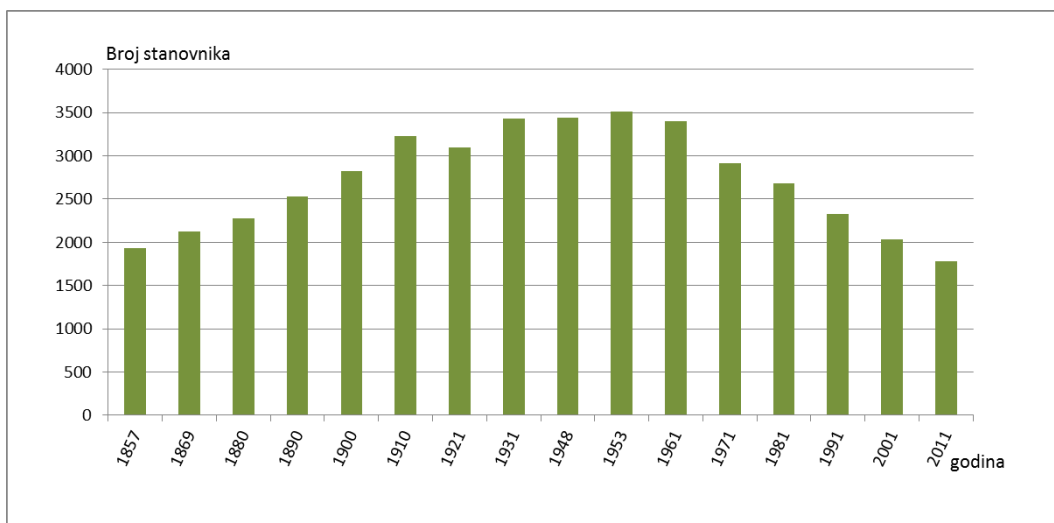
Tab. 2. prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova

KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA	POVRŠINA		STANOVNICI				GUSTOĆA NASELJENOSTI	
	km ²	Udio u površ. žup. %	Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.	Popis 2011.
			broj	%	broj	%	broj	broj
OBALNO Čl. 45. Zakona o prostornom uređenju	-	-	-	-	-	-	-	-
OTOČNO Čl. 45. Zakona o prostornom uređenju	-	-	-	-	-	-	-	-
KONTINENTALNO GRANIČNO								
OPĆINA Ukupno	32,72	1,8	2035	1,6	1781	1,5	71,2	54,4

Stanovništvo

Općina je 1857. godine imala 1930 stanovnika, a prema zadnjem popisu 2011. godine ima 1781 stanovnika. Od 1857. godine broj stanovnika konstantno raste sve do 1900. godine, 1910. broj stanovnika se smanjio, a potom raste do 1948. kada je općina zabilježila najveći broj stanovnika (7578). Od tada broj stanovnika konstantno pada, a u odnosu na 2001. godinu smanjio se za 12, 5 % (Sl. 2., Tab.1.).

Sl. 2. Kretanje broja stanovnika od 1857. do 2011. godine

Tab. 1. Kretanje broja stanovnika od 1857. do 2011. godine

Naselje	1857	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2001	2011	2011/2001		2001/1991	
																	broj	%	broj	%
Barlabaševac	33	42	33	42	54	59	47	47	48	45	50	41	35	29	22	19	-3	-13,6	-7	75,86
Deklešanec	172	177	169	198	224	246	234	262	226	213	200	173	167	151	141	136	-5	-3,5	-10	93,38
Donja Rijeka	270	289	314	357	359	401	400	448	474	479	447	380	313	281	241	218	-23	-9,5	-40	85,77
Dropkovec	256	273	261	312	319	357	331	334	335	370	358	325	272	222	193	172	-21	-10,9	-29	86,94
Fajerovec	133	150	151	163	173	186	171	175	172	175	177	153	140	112	100	76	-24	-24,0	-12	89,29
Fodrovec Riječki	58	66	62	61	73	100	89	114	115	114	110	109	102	91	86	61	-25	-29,1	-5	94,51
Gornja Rijeka	290	317	421	445	531	594	555	636	581	608	577	498	492	450	383	340	-43	-11,2	-67	85,11
Kolarec	164	192	227	253	292	309	292	346	343	365	335	286	253	219	184	148	-36	-19,6	-35	84,02
Kostanjevec Riječki	212	242	228	286	295	373	390	400	431	437	458	372	389	317	285	267	-18	-6,3	-32	89,91
Lukačevac	43	43	30	38	46	51	54	62	58	64	64	66	46	33	25	23	-2	-8,0	-8	75,76
Nemčevac	135	123	126	141	155	186	148	153	132	123	124	105	64	46	29	18	-11	-37,9	-17	63,04
Pofuki	100	126	143	140	191	234	250	291	343	345	338	282	267	242	221	185	-36	-16,3	-21	91,32
Štrigovec	29	34	38	46	55	66	58	69	78	63	53	45	60	51	42	37	-5	-11,9	-9	82,35
Vukšinec Riječki	35	48	69	49	61	64	76	93	106	112	108	84	84	86	83	79	-4	-4,8	-3	96,51
Gornja Rijeka	1930	2122	2272	2531	2828	3226	3095	3430	3442	3513	3399	2919	2684	2330	2035	1779	-256	-12,6	-295	87,34

Sva naselja Općine Gornja Rijeka bilježe pad broja stanovnika, te im je indeks promjene niži od 100. Naselje Nemčevac ima najveći prosječni pad broja stanovnika u odnosu na 2001. godinu od 34,5% (indeks 65,5), a naselje Deklešanec bilježi najmanji pad broja stanovnika od 0,7 %.

Gustoća naseljenosti općine iznosi 54, 4 stan./km². Prema naseljima najveću gustoću ima naselje Vukšinec Riječki (143,6), a najmanju gustoću od 15 stanovnika po km² ima naselje Fodrovec Riječki (Tab. 2.).

Tab.2. Stanovništvo Općine Gornja Rijeka

Naselje	Površina (km ²)	Br. stanovnika (2011.)	Gustoća (stan./km ²)
Barlabaševac	0,39	19	48,7
Deklešanec	4,03	136	33,7
Donja Rijeka	6,48	218	33,6
Dropkovec	2,1	172	81,9
Fajerovec	0,65	76	116,9
Fodrovec Riječki	4,06	61	15,0
Gornja Rijeka	4,76	340	71,4
Kolarec	2,61	148	56,7
Kostanjevec Riječki	2,6	267	102,7
Lukačevac	0,45	23	51,1
Nemčevac	0,91	18	19,8
Pofuki	2,49	185	74,3
Štrigovec	0,64	37	57,8
Vukšinec Riječki	0,55	79	143,6
Gornja Rijeka	32,72	1779	54,4

Četiri naselja imaju ispod 50 stanovnika (Barlabaševac, Nemčevac, Lukačevac i Štrigovec), dva naselja od 50 do 100 (Fodrovec Riječki i Vukšinec Riječki), naselja Deklešanec i Fajerovec od 101 do 150 stanovnika, Kolarec i Dropkovec između 150 do 200 stanovnika, naselje Pofuki i Donja Rijeka spadaju u skupinu 200 do 250, a preostala dva, Kostanjevec Riječki i Gornja Rijeka imaju više od 250 stanovnika.

Općina gornja Rijeka ima ukupno 503 privatna kućanstva, što je za 70 kućanstava manje nego 2001. godine. Od ukupno 648 stambenih jedinica, 599 su stanovi za stalno stanovanje (Tab. 3.).

Tab. 3. Broj Kućanstava Općine Gornja Rijeka

Popis 2011.	KUĆANSTVA		STAMBENE JEDINICE	
	ukupno	privatna kućanstva	ukupno	stanovi za stalno stanovanje
Barlabaševac	7	7	8	8
Deklešanec	31	31	41	41
Donja Rijeka	60	60	69	68
Dropkovec	52	52	63	61
Fajerovec	22	22	23	22
Fodrovec Riječki	17	17	19	19
Gornja Rijeka	103	103	168	130
Kolarec	44	44	54	52
Kostanjevec Riječki	76	76	91	91
Lukačevac	10	10	11	11
Nemčevac	8	8	15	14
Pofuki	48	48	58	55
Štrigovec	10	10	9	9
Vukšinec Riječki	15	15	19	18
Gornja Rijeka	503	503	648	599

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

1.1.2.2. Osnovne kategorije korištenja zemljišta

1.1.2.3. Područja pretežitih djelatnosti u odnosu na prirodne i druge resurse

Gospodarstvo

1.1.2.4. Komunalna infrastruktura

a) Prometni sustav

Cestovni promet

Područjem općine pružaju se sljedeći cestovni pravci:

Tip	Broj ceste	Naziv ceste	Dužina ceste kroz općinu (m)
državna cesta	DC 22	N. Marof (D3) - Križevci - Sv. Ivan Žabno (D28)	4135,66
Ukupno državne ceste			4135,66
županijska cesta	ŽC 2244	Sudovec (ŽC 2175) - Pofuki - Bisag - ŽC 2207	1791,93
Ukupno županijske ceste			1791,93

lokalna cesta	LC 25161	Sudovec (D22) - Vukšinec Riječki - Kolarec (LC 26040)	2094,37
lokalna cesta	LC 26040	Pofuki (ŽC 2244) - Kolarec - D.Fodrovec - ŽC 3002	3552,47
lokalna cesta	LC 26041	D22 - Kostanjevec Riječki	1513,71
lokalna cesta	LC 26042	Gornja Rijeka (D22) - Deklešanec	1562,57
lokalna cesta	LC 26043	Gornja Rijeka (D22) - Miholec (ŽC 2176)	5646,91
lokalna cesta	LC 26044	D22-Fajerovac (LC 26043)	2992,49
lokalna cesta	LC 26045	Nemčevac - LC 26043	540,78
lokalna cesta	LC 26049	Bogačevo (LC 26046) - Voljavec Riječki (LC 26043)	421,44
Ukupno lokalne ceste			18324,73

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Koprivničko-križevačke županije, GIS

b) Vodoopskrba i odvodnja

c) Elektroopskrba

1.1.2.5. Društvena infrastruktura

1.1.2.6. Zaštićena kulturna baština i prirodna baština

a) Kulturna baština

b) Prirodna baština

Zaštićene i ugrožene vrste na području Općine Gornja Rijeka

Iako ne postoji cjelovita inventarizacija ovog područja, prema dostupnim podacima iz crvenih knjiga ugroženih vrsta Hrvatske i postojećih stručnih studija, na ovom području stalno ili povremeno živi niz ugroženih i zaštićenih vrsta.

Sisavci

Prema Crvenoj knjizi ugroženih sisavaca Hrvatske, područje Općine Gornja Rijeka je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih vrsta sisavaca. Uz tablicu s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem – u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 1. Ugrožene vrste sisavaca na području Općine Gornja Rijeka (SZ – strogo zaštićena svojta, Z – zaštićena svojta; RE – regionalno izumrla svojta, CR - kritično ugrožena, EN – ugrožena, VU – rizična, NT – potencijalno ugrožena, LC – najmanje zabrinjavajuća, DD – vjerojatno ugrožena, ZZP – Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05, 139/08, 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Regionalna kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZP	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Barbastella barbastellus*</i>	širokouhi mračnjak	DD	SZ	√

<i>Glis glis</i>	sivi puh	LC	SZ sj. od Save Z juž od Save	
<i>Lepus europaeus</i>	europski zec	NT	Z	
<i>Miniopterus schreibersi</i>	dugokrili pršnjak	EN	SZ	✓
<i>Muscardinus avellanarius</i>	puh orašar	NT	SZ	
<i>Myotis bechsteinii</i>	velikouhi šišmiš	VU	SZ	✓
<i>Myotis emarginatus</i>	riđi šišmiš	NT	SZ	✓
<i>Myotis myotis</i>	veliki šišmiš	NT	SZ	✓
<i>Neomys anomalus</i>	močvarna rovka	NT	Z	
<i>Neomys fodiens</i>	vodena rovka	NT	Z	
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	veliki potkovnjak	NT	SZ	✓
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali potkovnjak	NT	SZ	✓
<i>Sciurus vulgaris</i>	vjeverica	NT	Z	

* potencijalno područje rasprostranjenja

Od navedenih sisavaca, ističu se vrste navedene na Dodatku II Direktive o staništima odnosno vrste za koje je potrebno odrediti tzv. *Posebna područja zaštite (SAC – Special Area of Conservation)*.

Od ugroženih vrsta izdvajamo slijedeće najugroženije vrste:

dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersi*)

Kategorija ugroženosti: EN – ugrožena svojta

Ekologija: Poglavitito špiljska vrsta, ali je nađen i u rudnicima te napuštenim podrumima. Često mijenja skloništa, i ljeti i zimi. Povremeno se pri migraciji kolonije zadržavaju i na tavanima kuća i krovovima crkava. Lovi visoko u zraku, iznad šuma i polja.

Razlozi ugroženosti: Vrlo je osjetljiv na uznemirivanje, ali i na postavljanje željeznih rešetaka na vrata u špiljama. Ugrožen je vjerojatno i upotrebom pesticida, kao u sjevernijem dijelu srednje Europe gdje je zamijećen uočljivi pad brojnosti.

velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*)

Kategorija ugroženosti: VU - osjetljiva vrsta

Ekologija: Šumska vrsta, dolazi samo u prirodnim većinom listopadnim šumama sa starijim stablima, te u starim voćnjacima i parkovima. Lovi na čistinama i rubovima šuma, često sakuplja plijen koji čine uglavnom noćni leptiri i dvokrilci te razni beskrilni člankonošci s grančica i listova, ali i na tlu. Ljeti se zadržava u dupljama drveća, a zimuje u različitim podzemnim prirodnim ili umjetnim staništima, vjerojatno najviše u pukotinama.

Razlozi ugroženosti: Prekomjerna sječa starijih stabala s dupljama i prerana sječa starijih sastojina te upotreba pesticida u šumarstvu.

Mjere zaštite:

U cilju zaštite **šišmiša**, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u špiljama, šumama te skloništima po tavanima, crkvenim tornjevima i drugim prostorima na zgradama. U slučaju obnova zgrada i crkava u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mjesta za sklonište kolonije.

Za zaštitu šišmiša koji obitavaju u špiljama potrebno je špilje tretirati kao područja zatvorena za javnost, a u iznimnim slučajevima u špiljama koje su otvorene za posjetitelje šišmišima osigurati nesmetano kretanje prilikom postavljanja vrata na ulazu u špilju (za postavljanje takvih vrata obavezno je konzultirati stručnjake za šišmiše), ne uznemiravati prilikom posjeta te odrediti prihvatni kapacitet špilje.

U cilju zaštite šumskih vrsta šišmiša, detaljne mjere očuvanja šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode koji se ugrađuju u odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Općine Gornja Rijeka.

U cilju zaštite vrsta vezanih za vlažna staništa (**močvarna rovka, vodena rovka**) potrebno je u što većoj mjeri očuvati vodena i močvarna staništa i spriječiti melioraciju i isušivanje, odnosno ne planirati daljnje regulacije vodotoka te daljnje melioracije ovakvih površina bez Ocjene prihvatljivosti takvih zahvata na prirodu, sukladno Zakonu o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08, 57/11).

Ptice

S obzirom na ovdje prisutna staništa te uzimajući u obzir podatke ornitoloških studija izrađenih u okviru LIFE III CRO-NEN projekta (izradio Zavod za ornitologiju, HAZU), kao i *Crvenu knjigu ugroženih ptica Hrvatske*, područje Općine Gornja Rijeka je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenosti većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih ptica. Uz tablicu s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem – u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Tablica 2. Strogo zaštićene i ugrožene vrste ptica rasprostranjene na području Općine Gornja Rijeka (RE – regionalno izumrle, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; gp – gnijezdeća populacija, ngp – negnijezdeća populacija, zp – zimujuća populacija, pp – preletnička populacija; Z – zaštićena vrsta)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Dodatak I Direktive o pticama
<i>Ciconia ciconia</i>	roda	NT gp	✓
<i>Columba oenas</i>	golub dupljaš	DD gp	
<i>Dendrocopos medius</i>	crvenoglavi djetlić	LC gp	✓
<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlić	LC gp	✓
<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna		✓
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica	LC gp	✓
<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	NT gp	✓
<i>Hieraetus pennatus</i>	patuljasti orao	CR gp	✓
<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	LC gp	✓
<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	LC gp	✓
<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	VU gp	✓

<i>Picus canus</i>	siva žuna	LC gp	✓
<i>Scolopax rusticola</i> **	šljuka	NT ngp (Z), DD gp	
<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	LC gp	✓
<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša		✓

**vjerojatno područje gniježđenja

Od ugrožene i strogo zaštićene ornitofaune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području valja istaknuti slijedeće vrste:

patuljasti orao (*Hieraetus pennatus*)

Kategorija ugroženosti: CR – kritično ugrožena gniježdeća populacija

Ekologija: Gniježde se u otvorenim listopadnim, mješovitim ili crnogoričnim šumama izmiješanim sa čistinama i otvorenim područjima (travnjacima, poljodjelskim površinama i sl.) u nizinskim, brdovitim ili planinskim područjima. U nizinama jugoistočne Europe gniježde se u poplavim hrastovim i topolovim šumama.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, uređivanje šuma.

škanjac osaš (*Pernis apivorus*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična gniježdeća populacija

Ekologija: Šume bogate proplancima, čistinama, prosjekama, sječevinama. Često i u mješovitom, mozaičnom krajoliku gdje su šume izmiješane s livadama, živicama, malim močvarama i sl.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva.

golub dupljaš (*Columba oenas*)

Kategorija ugroženosti: DD – nedovoljno poznata gniježdeća populacija

Ekologija: Nastanjuju otvorene šume s mnogo proplanaka i prosjeka, rubove šuma uz poljoprivredne površine i stare prostrane parkove s listopadnim drvećem bogatim dupljama. Izvan gniježdeće sezone obično su druževni. Gniježdo grade u dupljama (osobito u starim dupljama crnih žuna), u pukotinama stijena, a povremeno i u rupama u tlu ili u napuštenim gniježdima drugih ptica. Gniježdo grade, na jajima leže i o ptićima se brinu oba partnera. Pretežito se hrane biljnom hranom (sjemenkama, lišćem, pupovima, cvjetovima i sl.), a povremeno i beskralješnjacima. Hranu pretežito sakupljaju na tlu, rjeđe na drveću ili grmlju. Na tlu se često hrane u jatima, a na drveću obično samotno.

Razlozi ugroženosti: Razlozi za tako drastičan pad populacije nisu sasvim jasni, pogotovo jer u najvećem dijelu europskog areala ove vrste uopće nema pada populacije. Najvjerojatnije su glavni razlozi uređivanje šuma, lov i krivolov te intenziviranje poljodjelstva, možda i stalni porast brojnosti goluba grivnjaša.

šljuka (*Scolopax rusticola*)

Kategorija ugroženosti: DD – nedovoljno poznata gniježdeća populacija, NT – niskorizična negniježdeća populacija

Ekologija: Gniježde se u prostranim listopadnim, mješovitim ili crnogoričnim šumama. Potrebne su im sjenovite šume s vlažnim, mekim humusom i barem nešto podrasta. Optimalne su šume koje su ispresijecane proplancima, poljima, potocima, lokvama i dr. Osjetljive su ne samo na upade čovjeka u gniježdilišni teritorij nego čak npr. fazana i zečeva. Za selidbe i zimovanja obitavaju i po sušim i

grmljem obraslim terenima. Gnijezdo je na tlu, skriveno u niskom raslinju, kupinama i sl., gradi ga ženka. Pretežito se hrane beskralješnjacima, osobito gujavicama, ličinkama kukaca (najviše kornjaša); uzimaju i biljnu hranu. Većinu plijena skupljaju ispod površine, zabadajući kljun u vlažno, meko tlo, ali redovito skupljaju i plijen po površini, osobito ispod naslaga lišća ili grančica.

Razlozi ugroženosti: Lov (pogotovo u doba gniježđenja) i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva.

Mjere zaštite:

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za vodena i vlažna staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom vodno-gospodarskih zahvata, koji se upravo radi zaštite ovih ptica ne preporučuju (regulacije vodotoka), kao ni prenamjena ovakvih staništa u poljoprivredna zemljišta (melioracijski zahvati).

U slučaju izvođenja ovakvih zahvata na područjima Ekološke mreže RH potrebno je provoditi ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno članku 36. Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08, 57/11) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (N.N. 118/09).

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za šumska staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama, a naročito je potrebno ostavljati dostatan broj starih suhih stabala radi ptica dupljašica (kroz uvjete zaštite prirode odgovarajućih šumsko-gospodarskih osnova i/ili programa gospodarenja šumama).

U cilju eliminiranja stradavanja ptica, a posebice ptica koje imaju veliki raspon krila te su stoga u većoj opasnosti od strujnog udara na ovakvim objektima potrebno je tehničko rješenje izvesti na način da se ptice zaštite od strujnog udara. Članak 88. Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08, 57/11), propisuje da se stupove i tehničke komponente srednjonaponskih vodova izvode na način da se ptice zaštite od strujnog udara. Nepoštivanje navedene odredbe podliježe prekršajnoj odredbi iz članka 195. stavka 1. Zakona. Republika Hrvatska stranka je Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) od 2000. godine (Zakon o potvrđivanju Konvencije o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija), Narodne novine Međunarodni ugovori 06/00). U Preporuci stalnog odbora Bernske konvencije br. 110(2004) o smanjivanju negativnih utjecaja nadzemnih vodova na ptice sagledana su tehnička rješenja koja su također opisana u članku „Prilog tipizaciji tehničkih rješenja za zaštitu ptica i malih životinja na srednjenaponskim elektroenergetskim postrojenjima“ (J. Bošnjak, M. Vranić; Hrvatski ogranak međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave - CIGRÉ; 7. Savjetovanje HO CIGRÉ, Cavtat, 2005.).

Vodozemci

Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske*, područje Općine Gornja Rijeka je stanište slijedećih ugroženih vrsta vodozemaca:

Tablica 3. Ugrožene vrste vodozemaca na području Općine Gornja Rijeka (SZ – strogo zaštićene, Z - zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – nisko rizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZZ – Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05, 139/08, 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Hyla arborea</i>	gatalinka	NT	SZ	

Mjere zaštite:

Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Gmazovi

Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske*, područje Općine Gornja Rijeka je stanište slijedećih ugroženih vrsta gmazova:

Tablica 4. Ugrožene vrste gmazova na području Općine Gornja Rijeka (SZ – strogo zaštićene, Z - zaštićene, CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – nisko rizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD – nedovoljno poznate; ZZZ – Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05, 139/08, 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Emys orbicularis</i>	barska kornjača	NT	SZ	√

Mjere zaštite:

Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Leptiri

Prema *Crvenoj knjizi danjih leptira Hrvatske* (u pripremi), područje Općine Gornja Rijeka je stanište više ugroženih vrsta leptira.

Tablica 5. Ugrožene vrste danjih leptira na području Općine Gornja Rijeka (SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene; CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, DD – nedovoljno poznate; ZZZ – Zakon o zaštiti prirode N.N. 70/05, 139/08, 57/11)

Znanstveno ime vrste	Hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Apatura ilia</i>	mala preljevalica	NT	Z	

<i>Apatura iris</i>	velika preljevalica	NT	Z	
<i>Euphydryas aurinia</i>	močvarna riđa	DD	SZ	✓
<i>Euphydryas maturna</i>	mala svibanjska riđa	DD	SZ	
<i>Heteropterus morpheus</i>	sedefast debeloglavac	NT	Z	
<i>Leptidea morsei</i>	Grundov šumski bijelac	DD	SZ	✓
<i>Limenitis populi</i>	topolnjak	NT	Z	
<i>Lopinga achine</i>	šumski okaš	DD	SZ	
<i>Lycaena dispar</i>	kiseličin vatreni plavac	NT	SZ	✓
<i>Lycaena hippothoe</i>	ljubičastorubi vatreni plavac	NT	Z	
<i>Lycaena thersamon</i>	mali kiseličin vatreni plavac	DD	Z	
<i>Maculinea alcon alcon</i>	močvarni plavac	CR	SZ	
<i>Mellicta aurelia</i>	Niklerova riđa	DD	Z	
<i>Nymphalis vaualbum</i>	šareni ve	VU	Z	✓
<i>Parnassius mnemosyne</i>	crni apolon	NT	SZ	
<i>Zerynthia polyxena</i>	uskršnji leptir	NT	SZ	

Močvarni plavac (*Maculinea alcon alcon*)

Kategorija ugroženosti: CR – kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Stanište su mu vlažne livade s biljkom hraniteljicom i mravinjacima vrste *Myrmica scabrinodis*.

Razlozi ugroženosti: Vrsta je ugrožena zbog promjena u širenju poljoprivrednog zemljišta na račun vlažnih livada, kao i prestanak tradicionalnog gospodarenja košnjom i pašom. Dodatni problemi su urbanizacija, te izolacija i fragmentacija staništa.

Šareni ve (*Nymphalis vaualbum*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.

Ekologija: Tipična staništa su čistine unutar nizinskih, često poplavnih šuma, s biljkama hraniteljicama iz rodova vrba *Salix ssp.*, topola *Populus ssp.* i brijesta *Ulmus ssp.*

Razlozi ugroženosti: Ugrožena vrsta zbog devastacije šuma, nepravilnog gospodarenja šumom, djelatnostima koje utječu na razinu podzemnih voda, kao drenaža, povećane izgradnje.

Mjere zaštite:

Leptiri su općenito ugroženi uslijed regulacije voda što izaziva promjene staništa uz vodotoke i isušivanje vlažnih staništa; uništavanja šuma i promjena u gospodarenju šumama koje uključuju uništavanje starih hrastova i čišćenje rubova šuma; kemijskog onečišćenja; intenziviranja poljoprivredne proizvodnje; sukcesije livadnih staništa; te sakupljačke aktivnost kolekcionara.

U cilju zaštite leptira trebalo bi prvenstveno očuvati vodena i močvarna staništa te o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama i travnjacima, melioraciji i vodno-gospodarskim zahvatima.

Radi očuvanja europski ugroženih leptira plavaca (*Maculinea*) koji su usko vezani uz vlažne livade s određenim biljnim zajednicama, potrebno je takve livade evidentirati i dugoročno osigurati njihov opstanak (redovita košnja) te ih zaštititi kao područja ekološke mreže RH.

Alohtone vrste

Alohtone vrste predstavljaju velik problem i drugi su razlog smanjenja biološke raznolikosti na globalnom nivou, odmah nakon direktnog uništavanja staništa. Prema Zakonu o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08, 57/11), zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojti u ekološke sustave.

Ugrožena i rijetka staništa

Od tipova staništa koji zahtijevaju provođenje mjera očuvanja sukladno Zakonu o zaštiti prirode i EU Direktivi o staništima, na području Općine Gornja Rijeka prisutni su stanišni tipovi koji su iskazani u narednom tabličnom prikazu. Ugrožena i rijetka staništa prema Pravilniku o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (N.N. 7/06, 119/09) i EU Direktivi o staništima istaknuta su debljim otiskom (Napomena: oznaka * znači da su ugroženi pojedini pojedini tipovi staništa, a ne cijela skupina određenog NKS koda).

Tablica 6. Zastupljenost stanišnih tipova na području Općine Gornja Rijeka

Tip staništa - NKS	NKS kod	(%)
Aktivna seoska područja	J11	3,91
Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja	J11/J13	1,26
Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	I31	48,63
Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	E45	9,21
Mezofilne livade Srednje Europe	C23	1,40
Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	E31	25,37
Mozaici kultiviranih površina	I21	0,96
Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	I21/J11/I81	1,74
Srednjoeuropske termofilne hrastove šume	E34	7,52
Ukupno:		100.000

Prema Nacionalnoj klasifikaciji (Ministarstvo kulture RH, 2005.) ugrožena i rijetka staništa prisutna na ovom području opisana su na slijedeći način:

C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe (Red *ARRHENTHERETALIA* Pawl. 1928)

– Pripadaju razredu *MOLINIO-ARRHENATHERETEA* R. Tx. 1937. Navedene zajednice predstavljaju najkvalitetnije livade košanice razvijene na površinama koje su često gnojene i kose se dva do tri puta godišnje. Ograničene su na razmjerno humidna područja od nizinskog do gorskog vegetacijskog pojasa.

E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume (Sveza *Erythronio-Carpinion* (Horvat 1958) Marinček in Mucina et al. 1993)

– Pripadaju redu *FAGETALIA SYLVATICAE* Pawl. in Pawl. et al. 1928. Mezofilne i neutrofilne šume planarnog i bežuljkastog (kolinog) područja, redovno izvan dohvata poplavnih voda, u kojima u

gornjoj šumskoj etaži dominiraju lužnjak ili kitnjak, a u podstojnoj etaži obični grab (koji u degradacijskim stadijima može biti i dominantna vrsta drveća). Ove šume čine visinski prijelaz između nizinskih poplavnih šuma i brdskih bukovih šuma.

E.3.4. Srednjoeuropske termofilne hrastove šume (Sveza *Quercion pubescenti-petreae* Br.-Bl. 1932)

– Pripadaju unutar razreda *QUERCO-FAGETEA* Br.-Bl. et Vlieger 1937 redu *QUERCETALIA PUBESCENTIS* Klika 1933.

E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume (Podsveza *Lamio orvalae-Fagenion* Borhidi ex Marinček et al. 1993)

– Pripadaju unutar razreda *QUERCO-FAGETEA* Br.-Bl. et Vlieger 1937 i reda *FAGETALIA SYLVATICAE* Pawl. in Pawl. et al. 1928 svezi *Aremonio-Fagion* (Ht. 1938) Borhidi in Tarok et al. 1989.

Priloženu kartu staništa područja Općine Gornja Rijeka potrebno je ugraditi u Prostorni plan uređenja Općine Gornja Rijeka

Mjere zaštite:

C – D. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare

- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.) te na taj način osigurati mozaičnost staništa;
- očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni, osigurati njihovo stalno vlaženje i redovitu ispašu, odnosno košnju;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima termofitnih šikara, spriječiti sukcesiju i uklanjati vrste drveća koje zasjenjuju stanište;
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u nizinskim, brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima;
- poticati održavanje travnjaka košnjom prilagođenom stanišnom tipu;
- provoditi revitalizaciju degradiranih travnjačkih površina, posebno cretova i vlažnih travnjaka, te travnjaka u visokom stupnju sukcesije;
- na jako degradiranim, napuštenim i zaraslim travnjačkim površinama za potrebe ispaše potrebno je provesti ograničeno paljenje te poticati stočarstvo;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih travnjačkih površina i šikara;
- očuvati bušike, te spriječavati sukcesiju povremenim uklanjanjem nekih drvenastih vrsta i kontroliranim paljenjem;
- očuvati vegetacije visokih zelenih u kontaktnim zonama šuma i otvorenih površina, te spriječiti njihovo uništavanje prilikom izgradnje i održavanja šumskih cesta i putova;

E. Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice;
- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modifi cirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhих (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi;
- uklanjati strane invazivne vrste sa svih šumskih površina;
- osigurati povoljan vodni režim u poplavnim šumama;

Detaljne mjere za očuvanje šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode za odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove/programe na području Općine Gornja Rijeka.

I. Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom

- očuvati vegetaciju pukotina starih zidova, spriječiti uklanjanje vegetacije i zapunjavanje pukotina građevinskim materijalom;
- uz vodotoke i vlažne šume očuvati otvorene površine s vlažnim tlom bogatim dušikom;
- uklanjati invazivne vrste;
- očuvati korovne zajednice čije su karakteristične biljne vrste ugrožene na nacionalnoj razini;
- spriječiti vegetacijsku sukcesiju i uklanjati šumske vrste;

J. Izgrađena i industrijska staništa

- spriječiti vegetacijsku sukcesiju i očuvati endemične svojte;
- uklanjati invazivne vrste.

Prilikom planiranja prometnih koridora birati varijantu najmanje pogubnu za ugrožena staništa i područja važna za ugrožene vrste. Prilikom planiranja potencijalnih lokacija za vjetroelektrane posebice treba uvažiti ograničenja odnosno smjernice nužne za zaštitu ugroženih vrsta ptica i šišmiša.

Zaštićena i evidentirana područja

Na području Općine Gornja Rijeka nalaze se slijedeća područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode:

- Posebni rezervat – floristički Mali Kalnik (1985.g.)
- Značajni krajobraz Kalnik (1985.g.)

Prema bazi evidentiranih područja Državnog zavoda za zaštitu prirode na području Općine Gornja Rijeka nema područja predviđenih za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Mjere zaštite:

Na području i u neposrednoj okolini posebnog florističkog rezervata nisu dopušteni zahvati i radnje koji mogu negativno utjecati na očuvanje povoljnih uvjeta staništa i očuvanje stabilnosti biljnih populacija, a to su ponajprije prenamjena zemljišta, izgradnja prometnica, eksploatacija mineralnih sirovina, hidrotehnički zahvati i dr.

Elemente krajobraza u zaštićenim područjima ali i ostalim krajobrazno vrijednim područjima treba štiti u cijelosti, pri čemu posebno mjesto zauzimaju raznovrsni ekološki sustavi i stanišni tipovi, u kombinaciji s elementima ruralnog krajobraza, formiranima u uvjetima lokalnih tradicija korištenja prostora u različitim gospodarskim i povijesnim okolnostima (kao posljedica uravnoteženog korištenja poljoprivrednog zemljišta za biljnu proizvodnju i stočarstvo). U planiranju je potrebno provoditi interdisciplinarna istraživanja temeljena na vrednovanju svih krajobraznih sastavnica, naročito prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti unutar granica obuhvata plana. Uređenje postojećih i širenje građevinskih područja planirati na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti. U planiranju vodnogospodarskih zahvata treba voditi računa o krajobrazu i vodama kao krajobraznom elementu.

U prostornom planiranju i uređenju na svim razinama voditi računa da se zadrži krajobrazna raznolikost i prirodna kvaliteta prostora uz uvažavanje i poticanje lokalnih metoda gradnje i graditeljske tradicije. Treba poticati uporabu autohtonih materijala (npr. drvo, kamen) i poštivanja tradicionalnih arhitektonskih smjernica prilikom gradnje objekata specifične namjene.

U krajobrazno vrijednim područjima potrebno je očuvati karakteristične prirodne značajke te je u tom cilju potrebno:

- sačuvati ih od prenamjene te unaprjeđivati njihove prirodne vrijednosti i posebnosti u skladu s okolnim prirodnim uvjetima i osobitostima da se ne bi narušila prirodna krajobrazna slika,
- uskladiti i prostorno organizirati različite interese,
- izbjegavati raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima, i uzvišenjima te vrhovima
- izgradnju izvan granica građevinskog područja kontrolirati u veličini gabarita i izbjegavati postavu takve izgradnje uz zaštićene ili vrijedne krajobrazne pojedinačne elemente,
- štiti značajnije vizure od zaklanjanja većom izgradnjom,

- planirane koridore infrastrukture (prometna, elektrovodovi i sl.) izvoditi duž prirodne reljefne morfologije.

Nužno je osigurati provođenje mjera revitalizacije za staništa u područjima s ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima) izloženim zaraštavanju i zatrpavanju (travnjaci, špilje i dr.) – kroz osiguranje poticaja ili organiziranje košnje i čišćenja od strane nadležnih javnih ustanova zaštite prirode. Po potrebi navedene ustanove trebaju sukladno Zakonu o zaštiti prirode sklapati ugovore o skrbi za pojedina zaštićena područja ili njihove dijelove.

Do donošenja općih i pojedinačnih upravnih akata sukladno Zakonu o zaštiti prirode, unutar prostora područja predloženih za zaštitu, ograničiti izgradnju novih objekata izvan područja namijenjenih izgradnji naselja i drugim zonama izgradnje objekata. Po donošenju planova upravljanja za zaštićena područja, uskladiti sve aktivnosti s budućim mjerama zaštite tog područja, u suradnji s nadležnom institucijom/javnom ustanovom.

Područja ekološke mreže RH

U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana Zakonom o zaštiti prirode, a proglašena *Uredbom o proglašenju ekološke mreže* (N.N. 109/07), te predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Uredbom o proglašenju ekološke mreže (N.N. 109/07) propisane su i smjernice za mjere zaštite čija provedba osigurava postizanje i održavanje povoljnog stanja ciljeva očuvanja svakog područja ekološke mreže. **Smjernice za mjere zaštite** navedene su u daljnjem tekstu, a opisi pojedinih područja Ekološke mreže nalaze se u prilogu ove stručne podloge. Funkcionalnost ekološke mreže osigurana je zastupljenošću njezinih sastavnica. Područja ekološke mreže sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena su na **područja važna za divlje svojte i stanišne tipove** (potencijalna "SAC" područja – *Special Areas of Conservation*) te **međunarodno važna područja za ptice** (potencijalna "SPA" područja – *Special Protection Areas*). Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim koridorima. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog. Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove koja su uz šifru područja označena s #, kao i sva međunarodno važna područja za ptice, predstavljaju potencijalna područja NATURA 2000.

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, Zakon o zaštiti prirode propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štiti kao posebno zaštićena područja ili provedbom planova upravljanja, kao i kroz postupak ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu svakog ugrožavajućeg zahvata. Negativno ocijenjen zahvat se može odobriti samo u slučajevima prevladavajućeg javnog interesa i uz Zakonom utvrđene kompenzacijske uvjete. Važan mehanizam je i mogućnost sklapanja ugovora s vlasnicima i ovlaštenicima prava na područjima ekološke mreže, uz osiguranje poticaja za one djelatnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti.

Ekološka mreža na području Općine Gornja Rijeka obuhvaća slijedeće:

a. Područja važna za divlje svojte i stanišne tipove

➤ Kalnik

b. Međunarodno važna područja za ptice

➤ Bilogora i Kalničko gorje

Mjere zaštite:

Provoditi smjernice za mjere zaštite područja ekološke mreže propisane Uredbom o proglašenju ekološke mreže (N.N. 109/07), te donijeti i provoditi Plan upravljanja s ciljem očuvanja svakog područja ekološke mreže, te očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti.

Svi planovi, programi i/ili zahvati koji mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno članku 36. Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08, 57/11) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (N.N. 118/09). Od zahvata koji mogu imati negativan utjecaj na područja ekološke mreže posebice treba izdvojiti planirane radove regulacije vodotoka, solarne elektrane, bioplinska postrojenja i obuhvatne infrastrukturne projekte/koridore.

Izvršiti inventarizaciju vrsta i staništa te provoditi praćenje stanja (monitoring) kvalifikacijskih vrsta i stanišnih tipova u pojedinim područjima ekološke mreže.

Posebne smjernice za zaštitu prirodnih vrijednosti

Uz prije iskazane smjernice za mjere zaštite prirodnih vrijednosti, ovom prilikom ističemo odrednice i smjernice vezano uz **planiranje korištenja energije Sunca** na području Općine Gornja Rijeka.

Pri analizi mogućih utjecaja korištenja solarne energije na prirodne vrijednosti korištena su dosadašnja iskustva u postupcima ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, dostupne stručne i znanstvene spoznaje, te podatci dostupni sa relevantnih internetskih stranica (<http://www.eihp.hr>; <http://solareis.anl.gov/guide/index.cfm>; <http://www.izvorienergije.com>).

a) Mogući utjecaji iskorištavanja solarne energije na prirodne vrijednosti

Direktno iskorištavanje energije Sunca u razne energetske svrhe (toplinska, električna energija i dr.) prihvatljivije je za okoliš od korištenja fosilnih goriva jer smanjuje emisije stakleničkih plinova i ostalih štetnih emisija, no postoji mogućnost negativnih utjecaja na određene vrste flore i faune i/ili tipove staništa, kao i na krajobrazne vrijednosti pojedinih područja.

Velike površine matrica solarnih modula (solarnih parkova) ometaju prirodno osvjetljenje i drenažu oborinskih voda što može bitno utjecati na floru i faunu. Prostorno zastiranje staništa mijenja prirodne karakteristike i funkcije staništa te time dovodi do smanjenja biološke raznolikosti, a ujedno i onemogućuje korištenje zemljišta jer se površina ispod modula solarnih elektrana ne može obrađivati. Objekti solarnih termalnih i fotonaponskih elektrana mogu stvoriti efekt površine za obitavanje ornitofaune što uz opasnost od zasljepljenja i visokih temperatura može direktno utjecati na populacije ptica a posredno i na populacije plijena.

Prostorno-vizualni utjecaji najizraženiji su na krajobrazne vrijednosti u kontekstu solarnih termalnih i fotonaponskih elektrana koje svojom velikom horizontalnom površinom, vertikalnim isticanjem pojedinih objekata (npr. tornjevi, tanjuri i dr.), uporabom umjetnih materijala i izrazitim reflektirajućim efektima bitno mijenjaju karakteristike pojedinih krajobraznih elemenata odnosno narušuju krajobraznu vrijednost nekog područja.

Solarne elektrane (ponajprije termalne) u svom radu koriste razne tekućine, ulja, maziva, otopine soli i ostale potencijalno opasne tvari koje usljed istjecanja mogu izravno ugroziti povoljno stanje stanišnih uvjeta. Prilikom izgradnje i prestanka rada (zatvaranja) solarnih elektrana mogu se javiti razni utjecaji do kojih dolazi zbog potrebe za gradnjom novih transportnih sustava energije (vodovi, dalekovodi), zahtjeva za izgradnjom objekata u svrhu održavanje solarnih elektrana (prilazne ceste, opskrbne stanice, komunalna infrastruktura i dr.), saniranja oštećenih ili dotrajalih materijala i ostalih zahvata čija je provedba nužna za djelotvoran rad solarnih elektrana.

Električna i magnetska polja kao i visoke temperature koje se javljaju u procesu rada solarnih elektrana predstavljaju visok rizik za vrste koje se nađu u neposrednoj blizini a značajno povećavaju i potencijalnu opasnost od požara.

Obzirom da objekti fotonaponskih elektrana mogu stvoriti efekt površine za obitavanje vodenih kukaca koji panele zamijene sa vodenom površinom jer reflektiraju polarizirano svjetlo jače od vodenih površina, kukci na njih polažu jaja što dugoročno dovodi do smanjenja njihovog reproduktivnog potencijala u blizini značajnih vodnih područja.

Utjecaji na vodne resurse naročito su potencijalni kod solarnih termalnih elektrana koje koriste toplinske pogone (parne turbine) za generiranje električne energije što zahtjeva korištenje vode za hlađenje sustava. Zahtjevi za korištenjem vode posebno su problematični za prirodne vodne resurse u sušim područjima, a onečišćenje vode za hlađenje može uzrokovati zagađenje voda u širem području, osobito na kršu.

Proizvodnja fotonaponskih ćelija, posebice proces dobivanja silicija kao najčešćeg materijala, energetski je vrlo zahtjevna i opterećujuća za okoliš. Za ilustraciju treba reći kako vrijeme povrata energije uložene za proizvodnju fotonaponskih ćelija od kristalnog silicija iznosi čak oko 3 godine. To

se može ublažiti drugim tehnologijama, kao što je tehnologija tankog filma. Neki materijali za proizvodnju fotonaponskih ćelija (npr. kadmij, arsen, selen) su toksični i visoko rizični za očuvanje povoljnih uvjeta staništa i stabilnosti populacija vrsta flore i faune, ali i za zdravlje ljudi, zbog čega treba potencirati druge prihvatljivije i djelotvornije tehnologije.

b) Smjernice za mjere zaštite prirodnih vrijednosti u kontekstu planiranja provedbe zahvata iskorištavanja solarne energije

- U područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode jedino je prihvatljivo korištenje solarne toplinske energije putem niskotemperaturnih i srednjetemperaturnih kolektora za ograničenu uporabu (za grijanje vode te za grijanje, hlađenje i ventilaciju u stambenim i drugim prostorima, te izravno za kuhanje, dezinfekciju i desalinizaciju), kao i korištenje fotonaponske solarne energije za elektrifikaciju pojedinačnih objekata.
- Zbog vrlo izvjesnih utjecaja na prirodne i krajobrazne vrijednosti pojedinih područja sa stajališta zaštite prirode nije prihvatljivo planiranje i izgradnja solarnih termalnih elektrana i fotonaponskih solarnih elektrana u područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode.
- Odabir lokacija za izgradnju i načina izvedbe solarnih elektrana (termalnih i/ili fotonaponskih) mora se temeljiti na znanstvenim i stručnim analizama mjerodavnih ustanova i/ili institucija, posebice sa stajališta lokalnog energetskog potencijala sunčevog zračenja, ekonomske učinkovitosti i iskoristivosti pojedinih materijala (tvori), te sa stajališta mogućih utjecaja na prirodu.
- Kao jedan od glavnih temelja za detaljnije analize opravdanosti lokacija za korištenje solarne energije u Hrvatskoj ističe se studija *Sunčevo zračenje na području Republike Hrvatske - Priručnik za energetsko korištenje Sunčevog zračenja* (Energetski institut Hrvoje Požar, Zagreb, 2007.).
- Potencijalne lokacije treba odabrati temeljem strateške ocjene koja sagledava planiranje korištenja solarne energije na razini cijele županije i susjednih županija, odnosno analizira kumulativne utjecaje na prirodu. Pri odabiru lokacija za solarne elektrane posebice treba uzeti u obzir prisutnost ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune (naročito ornitofaune), karakteristike vodnih resursa i elemenata krajobraza pojedinih područja, a posebice ciljeve očuvanja područja ekološke mreže.
- Zbog izvjesnih utjecaja na vodne resurse (izravno korištenje vode, onečišćenje voda i dr.) *solarne termalne elektrane* nije prihvatljivo planirati u krškim ekološkim sustavima, te u područjima s malom količinom oborina i vrlo ograničenim (siromašnim) vodnim resursima.
- Kako bi se izbjegao negativni utjecaj na vodene kukce (te posredno i druge organizme u hranidbenom lancu), potrebno je koristiti fotonaponske panele koji su razdijeljeni u više pojedinačnih dijelova bijelim nepolarizirajućim trakama (rešetkom) i/ili imaju bijeli okvir (Horváth, G., Blahó, M., Egri, A. et al. (2010) Reducing the Maladaptive Attractiveness of Solar Panels to Polarotactic Insects. *Conservation Biology*. 24(6):1644-1653.), odnosno panele koji se

sastoje se od više ćelija (*CPV - Concentrator PhotoVoltaic Systems*) i time ne oponašaju vodene površine.

- Preporuka je da se unutar područja solarne elektrane na većim prostorima na kojima se zbog konfiguracije terena neće postavljati fotonaponski moduli ostavi postojeće autohtono drveće i grmlje kako bi se sačuvao dio povoljnih područja za gniježđenje, hranjenje i obitavanje ptica.
- Najmanji negativni utjecaji planiranih solarnih elektrana na prirodne vrijednosti mogu se očekivati u područjima gdje nema izraženih rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, te biljnih, životinjskih i gljivljih vrsta, odnosno u područjima koja nisu izdvojena kao posebno značajna, ponajprije kao *područja Ekološke mreže RH (međunarodno važna područja za ptice i važna područja za divlje svojte i stanišne tipove)*.
- Vrlo je važno istaknuti kako izvedbe svih planiranih solarnih elektrana na pojedinim područjima Ekološke mreže RH ili na lokacijama mogućeg utjecaja na područja Ekološke mreže RH, s obzirom da zahvati njihove izgradnje mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno članku 36. Zakona o zaštiti prirode (N.N. 70/05, 139/08) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (N.N. 118/09).
- Izgradnju solarnih elektrana trebalo bi potencirati u zonama gdje već postoji određena komunalna infrastruktura i infrastruktura transporta energije odnosno gdje nema zahtjeva ili su minimalni zahtjevi za gradnjom novih objekata.
- Vanjska ograda treba biti postavljena na minimalnoj udaljenosti od fotonaponskih modula i pratećih objekata kako bi se u najmanjoj mjeri izuzelo okolno stanište, a uz vanjsku ogradu treba omogućiti razvoj guste živice od autohtonog grmlja i drveća visine barem 2 m kako bi se smanjio utjecaj osvjjetljenja, buke i ljudske prisutnosti na okolnu faunu.
- Vanjska rasvjeta prostora solarne elektrane treba biti usklađena s odredbama Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (N.N. 114/11) i ne smije se postavljati na području izvan same solarne elektrane. Vanjska rasvjeta treba biti minimalna, sa snopom svjetlosti bez emisije svjetla prema horizontu i postavljena na način da se izbjegne osvjjetljavanje prostora izvan elektrane, kako se ne bi dodatno uznemiravale životinje u blizini solarne elektrane.
- Pristupni putovi ne bi se smjeli ograđivati i osvjjetljivati kako bi se izbjegla daljnja fragmentacija staništa.
- Na području solarnih elektrana nije prihvatljivo skladištiti tvari štetne za okoliš (toksične tvari, hidraulična ulja, plinove, maziva, PVC materijale, materijale podložne koroziji i dr.).
- Manipulaciju škodljivim tekućinama i plinovima, uljima i mazivima potrebno je obavljati uz mjere opreza.
- Nužno je onemogućiti svako zagađivanje (posebice vodenih površina), kao i trenutno postupati u skladu sa zakonskim odredbama u slučajevima havarije radnih strojeva, pogonskih sustava, istjecanja štetnih tekućina i plinova i sl.

- Potrebno je onemogućiti nastajanje odlagališta otpada, te provoditi sigurnosne mjere i mjere zaštite od požara.
- S obzirom na povećanje korištenja energije Sunca kao obnovljivog izvora energije čime se, u odnosu na korištenje fosilnih goriva, smanjuju emisije stakleničkih plinova i ostale štetne emisije, te uzevši u obzir razvoj tehnologija izvedbi solarnih kolektora, termalnih i fotonaponskih solarnih elektrana, nužno je koristiti materijale (netoksične za okoliš) i tehnologije (npr. tehnologija tankog filma) koje smanjuju rizike za očuvanje povoljnih uvjeta staništa i stabilnosti populacija vrste flore i faune, uz istodobno povećanje učinkovitosti.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

a) Zaštita krajobraza

b) Zaštita prirodnih vrijednosti

c) Zaštita kulturno-povijesnih cjelina

Suvremeni principi vrednovanja i zaštite kulturne baštine počivaju na činjenici da je kulturno dobro bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezano s neposrednom okolinom, a samim tim i širim prostorom.

Takav pristup podrazumijeva integralnu zaštitu kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti u svim bitnim elementima koji prostor čine prepoznatljivim i kao takvi su nositelji identiteta prostora Općine Gornja Rijeka. Ravnopravno je kulturnu baštinu uključeno i tradicijsko graditeljstvo kao i vrijedne ruralne cjeline uključujući i njihovo krajobrazno okruženje. Suvremena teorija očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno-povijesnih karakteristika temelji se na sveobuhvatnoj (integralnoj) zaštiti.

U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti prostora Općine Gornja Rijeka ovim Prostornim planom je izvršena potpuna inventarizacija kulturne baštine, a donesene su i smjernice za provođenje mjera zaštite koje su u skladu sa prijedlogom smjernica i preporuka u vezi krajolika za Program prostornog uređenja Republike Hrvatske. Naime, u okviru suvremenih europskih nastojanja na zaštiti i unapređenju kvalitete životnog okruženja stanovništva, krajolik je definiran kao dio područja čiji je izgled određen međudjelovanjem prirodnih i antropogenih čimbenika. Potrebno je očuvati krajolik sa svim elementima identiteta, a istovremeno omogućiti razvitak naselja pri čemu je potrebno očuvati sliku naselja i kultiviranog krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morfološke) i strukturalne značajke povijesnog naselja, povijesna matrica, oblik i organizacija građevne čestice i druge pojedinačne osobnosti.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa svojstvima kulturnog dobra, zajedno sa svojim okruženjem moraju biti na odgovarajući način, sukladno njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim značajkama, uključeni u budući razvitak prostora. U cilju očuvanja, zaštite i unapređenja kulturne i prirodne baštine navodimo načela koja bi trebala biti polazna osnova budućeg razvitka sa gledišta zaštite kulturne baštine:

- Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevnih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i nepovratan gubitak,
- Kulturna i prirodna baština predstavljaju temelj identiteta i čine sadržaj cjelokupnog našeg duhovnog života i neprekinutog slijeda razvitka sredine, pa ih je potrebno štititi od svakog daljnjeg oštećenja i uništavanja njihovih temeljnih vrijednosti,
- Osim visoko vrednovanih povijesnih građevina kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene arhitekture i gospodarske građevine,
- Povijesna seoska naselja, po tipu i morfologiji čine elementi identiteta krajolika i treba ih obnavljati i širiti u skladu s njihovim prostornim i morfološkim obilježjima.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Prilikom utvrđivanja građevinskih područja naselja poštivan je način kako je to definirano Prostornim planom Koprivničko-križevačke županije.

Dosadašnja građevinska područja imat će nekoliko korekcija. Odvojit će se izgrađena građevinska područja od neizgrađenih (predviđenih za daljnji razvoj naselja) i građevinska područja namijenjena prvenstveno za razvoj naselja od izdvojenih građevinskih područja izvan naselja koja su predviđena za gospodarsku namjenu bez stanovanja (poduzetničke zone, ugostiteljstvo, turizam, sport).

Izgrađeni dio utvrđuje se na način da se iz ukupnog građevinskog područja izuzme:

- svaka neizgrađena površina veća od 3000 m²,
- svaka neizgrađena površina bez pristupa na javnu prometnicu,
- svaka izgrađena površina veća od 3000 m², ako se građevine izgrađene na njoj ne koriste više od 10 godina ili su im konstruktivni dijelovi toliko oštećeni da ih je nerentabilno sanirati.

Neizgrađenim dijelom smatraju se neizgrađene površine unutar građevinskog područja koje su u građevinskom smislu podobne za izgradnju (uz rub su naselja ili unutar naselja, blizu su mreže infrastrukture naselja, po mogućnosti nisu uz državnu ili županijsku cestu).

Građevinskom parcelom smatra se, kod vrlo dubokih parcela, zemljište dubine 50 – 100 m od regulacijske linije, ovisno o tipologiji naselja.

Ukupno građevinsko područje iznosi 259,78 ha. Od toga je 68,83 ha (26,5 %) neizgrađeno prema navedenim kriterijima. Najveće građevinsko područja imaju naselja Gornja Rijeka (55,01 ha), Donja Rijeka (45,56 ha), Pofuki (31,54 ha) i Kolarec (29,44 ha). Građevinsko područje povećano je u odnosu na dosadašnji plan za 9,49 ha (+3,65 %). Do povećanja građevinskog područja došlo je u svim naseljima osim u Kolarcu i Fodrovcu Riječkom. Najveće relativno povećanje građevinskog područja je u Deklešancu (9,92 %) i Kostanjevcu Riječkom (8,24 %).

Najviše površina za razvoj predviđeno je u Donjoj Rijeci (21,35 ha) i Gornjoj Rijeci (12,77 ha).

Tablica : Promjena građevinskog područja (bez zona klijeti)

Naselje	Građevinsko (ha)		Neizgrađeno (ha)		Promjena broja stanovnika 2011./2001. (%)	Promjena u površini građevinskog područja	
	staro	novo	novo			ha	%
			ha	%			
Barlabaševac	2,4916	2,58	1,35	52,33	-13,6	+0,09	+3,49
Deklešanec	11,7051	13,00	3,47	26,69	-3,5	+1,29	+9,92
Donja Rijeka	41,9131	45,56	21,35	46,86	-9,5	+3,65	+8,01
Dropkovec	19,1877	19,82	4,02	20,28	-10,9	+0,63	+3,18
Fajerovec	4,8796	5,26	0	0	-24,0	+0,38	+7,22
Fodrovec Riječki	4,7979	4,29	0	0	-29,1	-0,51	-11,89
Gornja Rijeka	54,4486	55,01	12,77	23,21	-11,2	+0,56	+1,02
Kolarec	30,2446	29,44	4,51	15,32	-19,6	-0,80	-2,72
Kostanjevec Riječki	25,4903	27,78	1,8	6,48	-6,3	+2,29	+8,24
Lukačevac	3,4432	3,67	1,42	38,69	-8,0	+0,23	+6,27
Nemčevac	9,1463	9,30	5,97	64,19	-37,9	+0,15	+1,61
Pofuki	30,2175	31,54	6,39	20,26	-16,3	+1,32	+4,19
Štrigovec	7,9189	7,93	5,1	6,31	-11,9	+0,01	+0,13
Vukšinec Riječki	4,4029	4,66	0,48	10,30	-4,8	+0,26	+5,58
Općina ukupno	250,2873	259,78	68,63	26,5	-12,6	9,49	+3,65

Tablica: Namjena površina unutar naselja

Stanje	Naselje	Sveukupno	Stambena namjena		Zelene površine		Javna namjena		Gospodarska namjena		Športske površine		Infrastruktura, groblje i ostalo	
		ha	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Izgrađeno	Barlabaševac	1,24	1,24	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Deklešanec	8,49	8,36	98,46	-	-	0,13	1,53	-	-	-	-	-	-
	Donja Rijeka	13,47	13,47	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Dropkovec	14,33	12,20	85,13	-	-	0,33	2,30	0,93	6,49	0,19	1,33	0,67	4,68
	Fajerovec	5,26	5,26	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fodrovec R.	4,29	4,27	99,53	-	-	0,02	0,47	-	-	-	-	-	-
	Gornja Rijeka	37,26	26,71	71,69	0,1	0,27	2,99	8,02	1,86	5	1,66	4,46	3,94	10,57
	Kolarec	24,25	23,90	98,56	-	-	0,35	1,44	-	-	-	-	-	-
	Kostanjevec	25,98	25,85	99,5	-	-	0,13	0,5	-	-	-	-	-	-
	Lukačevac	2,25	2,25	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nemčevac	3,24	3,24	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Pofuki	24,62	23,62	95,94	-	-	0,46	1,87	0,08	0,32	0,46	1,87	-	-
	Štrigovec	2,73	2,73	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vukšinec R.	4,08	4,08	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno		171,49	157,18	91,66	0,1	0,06	4,41	2,57	2,87	1,67	2,31	1,35	4,61	2,69
Površine za razvoj	Barlabaševac	1,35	1,35	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Deklešanec	1,95	1,55	79,49	-	-	-	-	-	-	0,4	20,51	-	-
	Donja Rijeka	20,69	20,69	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Dropkovec	1,95	1,94	99,49	-	-	-	-	-	-	0,002	0,1	-	-
	Fajerovec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Fodrovec R.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Gornja Rijeka	10,47	10,47	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kolarec	4,51	4,31	95,57	-	-	-	-	-	-	0,20	4,43	-	-
	Kostanjevec	1,63	1,63	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lukačevac	1,43	1,43	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nemčevac	5,97	5,97	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Pofuki	0,57	0,57	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Štrigovec	5,10	4,6	90,2	-	-	-	-	-	-	0,5	9,8	-	-	

	Vukšinec R.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno		55,62	54,51	98	-	-	-	-	-	-	1,10	1,99	-	-	
Ukupno izgrađeno i površine za razvoj	Naselje	Sveukupno	Stambena namjena		Zelene površine		Javna namjena		Gospodarska namjena		Športske površine		Infrastruktura, groblje		
		ha	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
		Barlabaševac	2,58	2,58	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Deklešanec	10,44	9,91	94,92	-	-	0,13	1,25	-	-	0,4	3,83	-	-
		Donja Rijeka	34,48	34,48	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Dropkovec	16,28	14,14	86,86	-	-	0,33	2,03	0,93	5,71	0,192	1,18	0,67	4,12
		Fajerovec	5,26	5,26	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Fodrovec R.	4,29	4,27	99,53	-	-	0,02	0,47	-	-	-	-	-	-
		Gornja Rijeka	47,73	37,18	77,9	0,1	2,1	2,99	6,26	1,86	3,9	1,66	3,48	3,94	8,25
		Kolarec	28,76	28,21	98,09	-	-	0,35	1,22	-	-	0,20	0,7	-	-
		Kostanjevec	27,61	27,48	99,53	-	-	0,13	0,47	-	-	-	-	-	-
		Lukačevac	3,68	3,68	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Nemčevac	9,21	9,21	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Pofuki	25,19	24,19	96,03	-	-	0,46	1,83	0,08	0,32	0,46	1,83	-	-
	Štrigovec	7,83	7,33	93,61	-	-	-	-	-	-	0,5	6,39	-	-	
	Vukšinec R.	4,08	4,08	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupno		227,42	212,70	93,53	0,1	0,04	4,41	1,94	2,87	1,26	3,412	1,5	4,61	2,03	

Tab. Izdvojena građevinska područja izvan naselja

Naselje	Izdvojena građevinska područja P (ha)			Oznaka	Stanje
	ukupno	izgrađeno	neizgrađeno		
Barlabaševac	-	-	-	-	-
Deklešanec	2,12	0,73		R2, T3, I3	izgrađeno
			1,39	T2	neizgrađeno
Donja Rijeka	0,43	0,43	-	R2	izgrađeno
Dropkovec	3,13	1,06		I2, R2	izgrađeno
			2,07	I1, R1	neizgrađeno
Fajerovec	-	-	-	-	-
Fodrovec Riječki	-	-	-	-	-
Gornja Rijeka	2,74	0,49		I, I3	izgrađeno
			2,25	T1b, T4	neizgrađeno
Kolarec	-	-	-	-	-
Kostanjevec Riječki	0,17	-	0,17	T3	neizgrađeno
Lukačevac	-	-	-	-	-
Nemčevac	-	-	-	-	-
Pofuki	6,34	0,53		I3	izgrađeno
			5,81	I(K), I1	neizgrađeno
Štrigovec	0,10	0,10	-	R2	izgrađeno
Vukšinec Riječki	0,60	0,13		I3	izgrađeno
			0,47	R	neizgrađeno
Ukupno	15,63	3,47	12,16		

Tab. . PRIJEDLOG - građevinska područja zona klijeti i povremenog stanovanja (zona klijeti i kuća za odmor)

Naselje	Građevinsko područje zona povremenog stanovanja P (ha)	Izgrađenost zona klijeti i povremenog stanovanja	
		P (ha)	(%)
Barlabaševac	-	-	-
Deklešanec	13,28	0,40	3,01
Donja Rijeka	21,30	0,78	3,66
Dropkovec	13,28	0,44	3,31
Fajerovec	22,31	0,33	1,48
Fodrovec Riječki	1,70	0,03	1,76
Gornja Rijeka	50,26	1,69	3,36
Kolarec	15,00	0,21	1,4
Kostanjevec Riječki	0,03	0,03	100
Lukačevac	1,48	0,26	17,57
Nemčevac	4,38	0	0
Pofuki	10,00	0,22	2,2
Štrigovec	3,61	0,03	0,83
Vukšinec Riječki	1,05	0,12	11,42
Općina ukupno	157,68	4,54	2,88

Tab. . PRIJEDLOG - Građevinska područja naselja s izdvojenim građevinskim područjima i zonama klijeti

Naselje	Građevinska područja naselja P (ha)	Izgrađe. građevinskog područja naselja P (ha)	Izgrađ. građevinska područja naselja P ha (%)	Gustoća stanovanja (st./ha)
Barlabaševac	2,58	1,24	48,06	7,36
Deklešanec	26,28	9,93	37,79	5,18
Donja Rijeka	66,86	25,00	37,39	3,26
Dropkovec	33,10	4,03	12,18	5,20
Fajerovec	27,57	5,59	20,28	2,76
Fodrovec Riječki	5,99	4,32	72,12	10,18
Gornja Rijeka	105,27	43,93	41,73	3,23
Kolarec	44,44	25,14	56,57	3,33
Kostanjevec Riječki	27,81	26,01	93,53	9,60
Lukačevac	5,15	2,50	48,54	4,47
Nemčevac	13,61	3,26	23,95	1,32
Pofuki	41,54	25,37	61,07	4,45
Štrigovec	11,54	2,86	24,78	3,21
Vukšinec Riječki	5,71	4,30	75,31	13,84
Općina ukupno	417,45	183,48	43,95	4,26

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. PRIKAZ PROSTORNOG RAZVOJA NA PODRUČJU OPĆINE U ODNOSU NA PROSTORNU I GOSPODARSKU STRUKTURU ŽUPANIJE

3.2. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA

GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA:

GOSPODARSKA NAMJENA

- I. Postojeća (izgrađena)
  1. Gornja Rijeka gospodarska zona, pretežito zanatska (oznaka I2)
  2. Dropkovec (jug) gospodarska zona, pretežito zanatska (oznaka I2)
  3. Pofuki farma (oznaka I3)

SPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA

- I. Postojeća
  1. Gornja Rijeka (oznaka R1)
  2. Pofuki (oznaka R1 – igralište)
- II. Planirana
  1. Deklešanec (oznaka R1)
  2. Kolarec (oznaka R1)
  3. Štrigovec (oznaka R1)

UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA NAMJENA

- I. Postojeća:
  1. Gornja Rijeka – kompleks dvorca (oznaka T1a)

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA

1. Gornja Rijeka (oznaka D1 – općina)

2. Gornja Rijeka (oznaka D1 i K – općina)
3. Gornja Rijeka (oznaka D2 – vatrogasni/društveni dom)
4. Gornja Rijeka (oznaka D3 – ambulanta i K), sjever
5. Gornja Rijeka (oznaka D3 – ambulanta i K), jug
6. Gornja Rijeka (oznaka D5 – škola)
7. Gornja Rijeka (oznaka D8 – vjerska, crkva)
8. Gornja Rijeka (oznaka D9 – veterinarska stanica)
9. Kolarec (oznaka D5 – škola)
10. Kolarec (oznaka D2 – vatrogasni/društveni dom)
11. Dropkovec (oznaka D2 – vatrogasni/društveni dom)
12. Dropkovec (oznaka D8 – vjerska)
13. Pofuki (oznaka D2 – vatrogasni/društveni dom)
14. Pofuki (oznaka D8 – vjerska, kapelica)
15. Fodrovec Riječki (oznaka D8 – vjerska, kapelica)
16. Deklešanec (oznaka D2 – vatrogasni/društveni dom)
17. Kostanjevec Riječki (oznaka D2 – vatrogasni/društveni dom)
18. Kostanjevec Riječki (oznaka D7 – drvena hiža)

JAVNE ZELENE POVRŠINE

1. Gornja Rijeka (oznaka Z)
2. Gornja Rijeka (oznaka Z1 – javni park)

GROBLJE

1. Dropkovec (unutar naselja)

IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA IZVAN NASELJA

GOSPODARSKA NAMJENA

I. Postojeća (izgrađena)

1. Gornja Rijeka (sajmište) gospodarska zona, proizvodna ili poslovna (oznaka I i K)
2. Dropkovec (sjever) gospodarska zona, pretežito zanatska (oznaka I2)
3. Gornja Rijeka farma (oznaka I3)
4. Vukšinec Riječki farma (oznaka I3)

II. Planirana

1. Pofuki (sjever) gospodarska zona, gospodarska namjena pretežito industrijska ili zanatska (oznaka I) ili gospodarska namjena poslovna (uslužna, trgovačka ili komunalno servisna-oznaka K)

2. Pofuki (jug) gospodarska zona, gospodarska namjena pretežito industrijska (oznaka I1)
3. Dropkovec (jug) gospodarska zona, gospodarska namjena pretežito industrijska (oznaka I1)

SPORTSKO-REKREACIJSKA NAMJENA

- I. Postojeća
  1. Deklešanec (oznaka R2 – lovački dom)
  2. Donja Rijeka (oznaka R2 – lovački dom)
- II. Planirana
  1. Vukšinec Riječki (oznaka R1)
  2. Gornja Rijeka (oznaka R3-ribnjak)
  3. Dropkovec (oznaka R1-igralište)

UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA NAMJENA

- I. Postojeća
  1. Deklešanec (oznaka T3 – vidikovac)
- II. Planirana
  1. Kostanjevec Riječki (oznaka T3 turističko-rekreacijska namjena)
  2. Gornja Rijeka (oznaka T1b – kompleks dvorca)
  3. Deklešanec (oznaka T2 – turistička namjena, tri velika poligona)
  4. Gornja Rijeka (oznaka T – medicinski turizam)

ZONA VINOGRADA I KLIJETI

Zona vinograda i klijeti (oznaka M3)

GROBLJE

1. Gornja Rijeka (izvan naselja)

JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA

1. Vukšinec Riječki (oznaka D8 – vjerska, kapelica)

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (naselja i izgrađene strukture van naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine) - tablica 3

OPĆINA GORNJA RIJEKA		oznaka	ukupno (ha)	% od površine Općine	stan./ha
1.	NASELJA	ukupno	419,02	12,806	4,246
1.1.	Građevinska područja naselja	GP	228,37	6,980	7,790
	- izgrađeni dio	-	172,70	5,278	10,301
	- neizgrađeni dio		55,67	1,701	31,956
1.2.	Izdvojeni dio građevinskog područja naselja	ukupno	16,85	0,515	105,579
	- izgrađeni dio		16,02	0,490	111,049
2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA	ukupno	173,8	5,312	10,236
2.1.	Građevinska područja – klijeti i povrem. stanovanje	M3	157,83	4,824	11,272
	- izgrađeni dio	-	4,48	0,137	397,098
2.2.	Građevinska područja – gospodarska namjena	I, I1, I2	8,62	0,263	206,381
	- izgrađeni dio	-	1,47	0,045	1210,204
2.3.	Građevinska područja – poljop.- gospod. namjena	I3	0,8	0,024	2223,750
	- izgrađeni dio	-	0,8	0,024	2223,750
2.4.	Građevinska područja – turistička namjena	T	3,93	0,120	452,672
	- izgrađeni dio	-	0,11	0,003	16172,727
2.5.	Građevinska područja – sport i rekreacija	R1, R2	2,56	0,078	694,922
	- izgrađeni dio		1,21	0,037	1470,248
2.6.	Građevinska područja – infrastruktura	Is	0,07	0,002	25414,286
3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	ukupno	1677,04	51,254	1,061
3.1.	vrijedno obradivo tlo	P2		0,000	
3.2.	ostala obradiva tla	P3	1677,04	51,254	1,061
4.	ŠUMSKE POVRŠINE	ukupno Š	1184,85	36,212	1,501

4.1.	gospodarske	Š2		0,000	
4.2.	posebne namjene	Š3		0,000	
5.	OSTALE POVRŠINE			0,000	
OPĆINA UKUPNO		-	3272	100	0,544

3.4. UVJETI KORIŠTENJA I UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

POPIS ZAŠTIĆENE KULTURNE BAŠTINE

Inventarizacija i klasifikacija kulturne baštine na području Općine Gornja Rijeka obavljena je sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12). Za potrebe izrade Prostornog plana uređenja Općine Gornja Rijeka Ministarstvo kulture, Odjel za zaštitu kulturnih dobara, Konzervatorski odjel iz Zagreba, izradio je Konzervatorsku podlogu te su dali sustav mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Za potrebe I. Izmjena i dopuna prostornog plana uređenja Općine Gornja Rijeka korištena je ista podloga sa dodanim novim zaštitama koje su u međuvremenu donijete rješenjem od strane Ministarstva kulture, Odjel za zaštitu kulturnih dobara.

Mjerama zaštite je obrađena kulturna baština u granicama obuhvata Prostornog plana Općine Gornja Rijeka, a sadržajno je podloga prilagođena razini ovog prostorno planskog dokumenta. Pri izradi mjera zaštite, korišten je metodološki pristup.

Pregled kulturnih dobara na području Općine Gornja Rijeka prema predloženim vrstama, temelji se na Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a usklađen je s važećim međunarodnim dokumentima: poveljama, konvencijama i preporukama zaštite kulturne baštine (UNESCO, ICOMOS, Vijeće Europe). Na karti 3 : Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora tamnoplavom bojom označena su kulturna dobra koja su zaštićena (Z). Svijetlo plavom bojom označena su evidentirana dobra (E) koja su važan element identiteta prostora stoga njihovu zaštitu treba provoditi na lokalnoj razini.

Kulturna dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku i mogu biti:

- Pokretne i nepokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značenja,
- Arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, a imaju umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost,
- Nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština,
- Zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Pregled spomeničkih skupina inventariziranih na području Općine Gornja Rijeka:

(A) NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

1. KULTURNO - POVIJESNE CJELINE

- 1. 1.1. POVIJESNA NASELJA I DIJELOVI NASELJA**
- 1.2. ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE**
- 1.3. POVIJESNO - MEMORIJALNA PODRUČJA**

2. POJEDINAČNE GRAĐEVINE – KOMPLEKSI GRAĐEVINA

- 2.1. SAKRALNE GRAĐEVINE I KOMPLEKSI**
  - 2.1.1. KATEDRALE**
  - 2.1.4. ŽUPNE CRKVE**
  - 2.1.5. KAPELE I KAPELE POKLONCI**
- 2.2. CIVILNE GRAĐEVINE I KOMPLEKSI**
  - 2.2.1. STAMBENE GRAĐEVINE I NJIHOVI DIJELOVI**
  - 2.2.2. GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE**
  - 2.2.3. ZANATSKO I INDUSTRIJSKE GRAĐEVINE**
  - 2.2.4. ETNOLOŠKE GRAĐEVINE / CJELINE**
  - 2.2.5. INŽENJERSKO – KOMUNALNA OPREMA PROSTORA**
- 2.3. VOJNE GRAĐEVINE I KOMPLEKSI**
- 2.4. POVIJESNA OPREMA PROSTORA**

3. KULTURNI KRAJOLIK

- 3.2. POSEBNO VRIJEDNE ZONE KRAJOBRAZA**
- 3.3. ZNAČAJNE VIZURE I TOČKE**

(B) POKRETNNA KULTURNA DOBRA

(C) NEMATERIJALNA KULTURNA DOBRA

(A) NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

1. KULTURNO - POVIJESNE CJELINE

1.1. Povijesna naselja i dijelovi povijesnih naselja

Zaštita kulturno-povijesnih, ambijentalnih i drugih prostornih cjelina definirana je zonom zaštite, dok je za pojedinačna kulturna dobra nivo zaštite vezan za provedenu kategorizaciju. Mjerama zaštite utvrđuju se režimi i mogući oblici interveniranja unutar zona zaštićenih prostornih cjelina i to:

Gradsko seoskih obilježja

R. Br.	NAZIV LOKALITETA	MJESTO	REGISTAR
1.	Gornja Rijeka	Povijesna cjelina gradsko seoskih obilježja	E

Seoskih obilježja

R. Br.	NAZIV LOKALITETA	MJESTO	REGISTAR
1.	Deklešanec	Povijesna cjelina seoskih obilježja	E
2.	Donja Rijeka	Skup zaseoka	
3.	Donja Rijeka-Berdovina/Jelaki/	Povijesna grupacije seoskih obilježja	E
4.	Donja Rijeka-Oraki	Povijesna grupacije seoskih obilježja-skupina okućnica naselja	E
5.	Donja Rijeka -Šikač	Povijesna grupacije seoskih obilježja	E
6.	Donja Rijeka-i Batina	Povijesna grupacije seoskih obilježja	E
7.	Donja Rijeka -Podolski	Povijesna grupacije seoskih obilježja	E
8.	Dropkovec -Štrigovec	Povijesna cjelina seoskih obilježja-dio naselja	E
9.	Fajerovec	Povijesna cjelina seoskih obilježja-skupina okućnica naselja	E
10.	Fodorovec Riječki	Povijesna cjelina seoskih obilježja	E
11.	Kolarec	Povijesna cjelina seoskih obilježja -dio naselja	E
12.	Kostanjevec Riječki	Povijesna cjelina seoskih obilježja	E
13.	Lukačevac	Povijesna cjelina seoskih obilježja	E
14.	Nemčevac	Povijesna cjelina seoskih obilježja- skupina okućnica	E
15.	Pofuki	Povijesna cjelina seoskih obilježja	E
16.	Vukšinec Riječki	Povijesna cjelina seoskih obilježja	E

Mjerama zaštite **ruralnih cjelina** određuje se:

- zaštita karakterističnog uzorka naselja,
- zaštita organizacije građevne čestice,
- zaštita namjene zemljišta,

zaštita tipologije, gabarita i oblikovanja tradicijske stambene, gospodarske i ostale arhitekture prilikom nove izgradnje i rekonstrukcije građevina,
zaštita prilikom uređenja javnih prostora, urbane opreme i javne plastike.

Tradicijske građevine je moguće prilagoditi suvremenim zahtjevima stanovanja ili ih privesti nekoj drugoj namjeni.

1.2. ARHEOLOŠKI LOKALITETI I ZONE

Arheološka baština je Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara zaštićena bez obzira na status zaštite stoga je na kartografskom prikazu označena tamnoplavom bojom (E).

Arheološki lokaliteti i zone na području Općine Gornja Rijeka prikazani su u sljedećoj tabeli:

R.br.	NAZIV LOKALITETA	MJESTO	2. REGISTAR
1.	Galdišće, Gradišće, Donja Rijeka	Prapovijesno gradinsko naselje, kota 235 mNM	E
2.	Kula, Fodrovec Riječki	Kasno srednjovjekovni lokalitet, kota 273 mNM	E
3.	Mali Kalnik, Deklešanec	Srednjovjekovna utvrda sa pripadajućim okruženjem	RZG-0476-1969.
4.	Pusta Barbara jugozapadna padina M. Kalnika Deklešanec	Ostaci srednjovjekovne crkve Sv. Barbare. - nepoznata točna lokacija	E

Prilikom izrade tehničke dokumentacije za infrastrukturne sustave položene na površinu ili ispod površine tla, potrebno je provesti terenska istraživanja radi utvrđivanja potencijalnih arheoloških lokaliteta, odnosno probna sondažna arheološka istraživanja radi potvrde prezentnosti i opsega rasprostiranja arheološkog lokaliteta. Istraživanja je potrebno adekvatno dokumentirati i elaborirati. Elaborat zaštite arheološke baštine sastavni je dio tehničke dokumentacije za ishođenje odobrena za gradnju infrastrukturnih sustava.

Ako se pri izvođenju građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se obavljaju na površini ili ispod površine tla, naiđe na arheološko nalazište ili nalaze, osoba koja izvodi radove dužna je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel.

1.3. Povijesno – memorijalna područja i cjeline

Na području Općine kao područja povijesno – memorijalne cjeline dobila su status zaštite:

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	3. REGISTAR
1.	Groblje	Gornja Rijeka	Dropkovec	E
2.	Groblje	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
3.	Lokacija starog groblja	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E

Radi zaštite povijesno-memorijalne cjeline:

- kontaktna zona oko groblja, izvan utvrđenih građevinskih područja, ne smije se izgrađivati, odnosno dozvoljena je samo gradnja parkirališnih površina isključivo u funkciji groblja;
- unutar groblja potrebno je održavati karakteristično pejsažno uređenje karakterističnom crnogoricom.

2. POJEDINAČNE GRAĐEVINE – KOMPLEKSI GRAĐEVINA

2.1. SAKRALNE GRAĐEVINE I KOMPLEKSI

ŽUPNE CRKVE

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	4. REGISTAR
1.	Crkva Uznesenja BD Marije	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	Z – 2073

KAPELE I KAPELE POKLONCI

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	5. REGISTAR
6.	Kapela sv. Franje Ksaverskog	Gornja Rijeka	Dropkovec	Z – 2077
7.	Kapela sv. Križa – 1938.g.	Gornja Rijeka	Fodrovec Riječki	E
8.	Kapela Sv. Ane	Gornja Rijeka	Kolarec	E
9.	Kapela-poklonac	Gornja Rijeka	Kostanjevac Riječki	E
10.	Kapela Sv. I.Tavelića-1974g	Gornja Rijeka	Pofuki	
11.	Kapela	Gornja Rijeka	Vukšinec Riječki	E

2.2. CIVILNE GRAĐEVINE I KOMPLEKSI

2.2.1. STAMBENE GRAĐEVINE I NJIHOVI DIJELOVI

DVORCI

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	12. REGISTAR
1.	Dvorac Erdödy-Rubido	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	Z – 2312

ŽUPNI DVOROVI

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	13. REGISTAR
1.	Župni dvor	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	Z –

VILE, GRADSKJE PALAČE, STAMBENE ZGRADE

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	14. REGISTAR
1.	Tradicijska kuća, Kostanjevec Riječki 81a	Gornja Rijeka	Kostanjevec Riječki	P – 1058 (27. 1. 2008.)
2.	br.2,jednokatnica u nizu reprezent. građanska arhitekt.	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
3.	br.4 jednokatnica u nizu reprezent. građanska arhitekt.	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
4.	Stambena građevina sa okućnicom na poč. naselja	Gornja Rijeka	Barlabaševac	E
5.	Stambena građevina sa okućnicom Br.7, 11, 13, 46, 47, 61, 62, 63,68 ,73, 74, bb.preko puta br.68. Br 68	Gornja Rijeka	Deklešanec	E
6.	Stambene građevine sa okućnicom: Br.61, br. 188	Gornja Rijeka	Donja Rijeka-Jelaki/ Berdovina/	E
7.	Stambena građevina sa okućnicom: Br.bb	Gornja Rijeka	Donja Rijeka-Šikači	E
8.	Stambena građevina sa okućnicom: Br.bb	Gornja Rijeka	Donja rijeka-Batina	E
9.	Stambena građevina sa okućnicom: Br.51,br.71,br.67	Gornja Rijeka	Donja Rijeka -Oraki	E
10.	Stambena građevina sa okućnicom: br.71,49,58,83,73,44,42,36 st.br.83	Gornja Rijeka	Dropkovec	E
11.	Stambena građevina sa okućnicama: br.23-pl. Šatvar ? br.34, sjev.od br.33, br.9,br.bb, br 33,br.bb-zadnja u odvojk	Gornja Rijeka	Fajerovec	E
12.	Stambena građevina sa okućnicama: Br. 14(26),br: bb.	Gornja Rijeka	Fodrovec Riječki	E

13.	Stambena građevina sa okućnicom: br.31, bb,	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
14.	Stambena građevina sa okućnicama: br.7,br.8,br.14,br.16,br19,br.25, br 28,br.35,br 36,br.37, br.38, br.39,br.40,br41,br.42,br.43, br.44,br.45,br.46,br.47,br.50, br.51,br.52 br 93 i br.južno od br.25	Gornja Rijeka	Kolarec	E
15.	St.građevine sa okućnicom Br. 49	Gornja Rijeka	Kosatanjevec Riječki	E
16.	St.građevine sa okućnicom br.3,br.4,br.11,br.bb, br.2,6,8, 10	Gornja Rijeka	Lukačevac	E
17.	St.građevine sa okućnicom Br.5, 13,15,16,27,28,65a, bb, bb, bb, bb,	Gornja Rijeka	Nemčevac	E
18.	St.građevine sa okućnicom Br.bb, bb, bb, bb,,br. St. građ bez okućnice Br.48,50 ,52,54	Gornja Rijeka	Pofuki	E
19.	St.građevine sa okućnicom br.18, 26, 28	Gornja Rijeka	Štrigovec	E
20.	St.građevine sa okućnicom br. Bb Gospodarski objekti br.33, bb, br bb-klet	Gornja Rijeka	Vukašinec Riječki	E

2.2.2. GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	15. REGISTAR
1.	Zgrada stare Škole	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
2.	Zgrada bivše polj. Zadruga/arh. F.F.	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
3.	Zgrada škole	Gornja Rijeka	Kolarec	E
4.	Zgrada stare škole/dio bivšg vlastelinskog kompleksa	Gornja Rijeka	Pofuki	E

2.2.3. ZANATSKE I INDUSTRIJSKE GRAĐEVINE

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	16. REGISTAR
1.	Zgrada mlina vodeničara	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka kod potoka Sopot/Šokot, vl. Iveković	E
2.	Gospodarski zidani katni objekt-U tlocrt	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E

2.2.4. ETNOLOŠKE GRAĐEVINE / CJELINE

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	17. REGISTAR
1.	Fajerovec	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone Badelovi vinogradi i klijeti	E
2.	Gornja rijeka	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E
3.	Deklešanec	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E
4.	Donja Rijeka -Jelaki	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E
5.	Donja Rijeka –Pustike	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E
6.	Kolarec	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E
7.	Nemčevac	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E
8.	Vukšinec	Gornja Rijeka	Vinogradarsk e etno zone	E

2.2.5. INŽENJERSKO – KOMUNALNA OPREMA PROSTORA

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	18. REGISTAR
1.	Kameni most preko potoka Šokot	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E

2.3. VOJNE GRAĐEVINE I KOMPLEKSI

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	19. REGISTAR
-------	-----------------	-------------	--------	--------------

1.	Stari grad Mali Kalnik - Deklešanec	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	Z – 0476
----	--	---------------	---------------	----------

Mjerama zaštite nepokretne kulturne baštine određuje se:

- Zaštita povijesnih struktura i izvornih graditeljskih sklopova za sva zaštićena (Z), preventivno zaštićen (P), evidentirana (E).
- Zaštita ambijentalnih vrijednosti, tipologije, gabarita i oblikovanja graditeljske baštine lokalnog značaja,
- Čuvanje i održavanje urbane opreme i spomen obilježja, te njena sanacija i rekonstrukcija prema izvornim oblicima.

2.4. POVIJESNA OPREMA PROSTORA

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	20. REGISTAR
1.	Raspelo	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
2.	Raspelo i javni bunar	Gornja Rijeka	Donja Rijeka-Jelaki	E
3.	Javni bunar	Gornja Rijeka	Donja Rijeka-Oraki	E
4.	Poklonac	Gornja Rijeka	Kolarec	E
5.	Raspelo	Gornja Rijeka	Fajerovec	E
6.	Križ u polju na ulazu u naselje	Gornja Rijeka	Vukšinec Riječki	E
7.	Raspelo na kraju sela	Gornja Rijeka	Nemčevac	E
8.	Spomenička kompozicija u ulaznom perivoju Dvorca. Spomen na dječji logor u II sv.ratu /Bohutinsky/	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
9.	Spomenik NOB u centru naselja	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
10.	Spomenik Papi I.Pavlu II –kraj naselja kod kapele	Gornja Rijeka	Vukšinec Riječki	E

3. KULTURNI KRAJOLIK

Kultivirani agrarni krajolik potrebno je, u najvećoj mogućoj mjeri, očuvati od daljnje izgradnje te usmjeravati izgradnju objekata k interpolacijama unutar izgrađene strukture naselja. Izuzetno se dozvoljava izgradnja pojedinačnih stambeno-gospodarskih cjelina u agrarnom prostoru ruralnih naselja, ali na način da izgradnja ne izmjeni tradicionalne osobitosti šireg prostora.

3.2. POSEBNO VRIJEDNE ZONE KRAJOBRAZA

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	21. REGISTAR
1.	Potez uz potok/Črnec-Grabovica	Gornja Rijeka	Donja Rijeka	E

2.	Potez uz potok Šokot sa slapovima	Gornja Rijeka	Gornja Rijeka	E
3.	Mali kalnik - dio zaštićenog krajolika botaničkog rezervata	Gornja Rijeka	Deklešanec	RZG-0476-1969.

3.3. ZNAČAJNE VIZURE I TOČKE

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	22. REGISTAR
1.	Vizura na i naselje i brežuljkasti prirodni krajolik uz cestu za Fajerovec	Gornja Rijeka	Gornja Rijeku	E
2.	Vizura na sa ceste iz G.Rijeka	Gornja Rijeka	Mali kalnik-Deklešanec -	E
3.	Istočna i zapadna vizura na volumen naselja na proplanku	Gornja Rijeka	Kostanjevac Riječki	E
4.	Vizura na stari dio naselja na proplanku	Gornja Rijeka	Dropkovec	E
5.	Vizura na volumen naselja iz Nemčevca	Gornja Rijeka	Fajerovec	E
6.	Vizura na volumen naselja sa prilazne sa sjevera	Gornja Rijeka	Kolarec/ Gornji/	E

(B) POKRETNNA KULTURNA DOBRA

R.br.	NAZIV SPOMENIKA	GRAD/OPĆINA	MJESTO	23. REGISTAR
1.	Kapela sv. Franje Ksaverskog – orgulje	Gornja Rijeka	Dropkovec	Z – 1809
2.	Sakralni inventar kapele sv. Franje Ksaverskog	Gornja Rijeka	Dropkovec	Z – 5542

Sve zahvate, na pokretnim kulturnim dobrima potrebno je provodite prema posebnim uvjetima i odobrenju nadležnog Konzervatorskog odjela.

Smjernice i preporuke zaštite kulturnih dobara

Cilj je da se popisana i valorizirana kulturna dobra adekvatno njihovoj vrijednosti zaštite, obnove i u budućnosti koriste.

Povijesne cjeline kao i pojedinačne građevine označene kao kulturno dobro treba primjereno njihovim prostornim, arhitektonskim, povijesnim, etnološkim i estetskim vrijednostima zaštititi i uključiti u život i

dalji razvoj prostora. Da bi se osigurala zaštita kulturne baštine koja je neodvojiv segment sveukupnog čovjekovog življenja u prirodnom okruženju polazišta za njeno ostvarivanje moraju se osigurati već na nivou prostornog planiranja.

Dosadašnja iskustva su pokazala da su graditeljski oblici i krajolik koji ih okružuje, međusobno povezani, srasli u složeni identitet prostora. Čovjek je samo još jedan dio u procesu stvaranja sveukupne slike prostora čiju osnovu čine prirodne komponente stoga elementi za zaštitu i očuvanje graditeljskog nasljeđa moraju biti u skladu s našim odnosom prema cjelokupnom prostoru. S obzirom na stupanj očuvanosti prirodnih i krajobraznih vrijednosti, te tradicionalnih oblika izgradnje i naseljavanja područja Općine Gornja Rijeka, potrebno je planirati razvoj koji će se temeljiti na uvažavanju i racionalnom iskorištavanju temeljnih vrijednosti područja. To prije svega znači očuvati ravnotežu i harmoničan odnos izgrađenog i prirodnog krajolika, uz racionalno dimenzioniranje građevinskih područja, kako ne bi došlo do narušavanja vrednovanih kulturno-povijesnih i prostornih kvaliteta.

Da bi se očuvale vrednovane kulturno povijesne, arhitektonske, urbanističke, etnološke, pejzažne i dokumentarne vrijednosti prostora Općine Gornja Rijeka, neophodno je zaštitu usmjeriti na očuvanje integralnih vrijednosti prirodnog i izgrađenog prostora. Utoliko je važno donošenje Prostornog plana uređenja Općine Gornja Rijeka, kojim bi trebalo usmjeriti korištenje prostora na način koji ne bi izazvao narušavanje vrednovanih kvaliteta, već bi omogućio revalorizaciju prostornih vrijednosti kao i sanaciju pogrešnih intervencija u prostoru uvjetovanu vrijednosnim kategorijama, odnosno potrebnim i mogućim režimima zaštite svih prepoznatih vrijednosti.

Temeljni zadatak Prostornog plana uređenja trebao bi biti omogućavanje razvoja uz uvažavanje i očuvanje harmoničnog odnosa i kvalitetnog planiranja suživota prirodnog i antropogenog krajolika.

Integralni prostor, njegovu kulturnu i prirodnu baštinu moguće je štititi kroz zoniranje prostora, a zaštitu pojedinačnih vrijednosti kulturne baštine metodom režima zaštite. Određivanje zona zaštite temelji se na osnovnom principu suvremene zaštite kulturne baštine, da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo vezan s okolišem koji ga okružuje.

Za sve zone kulturne baštine, naselja i pojedinačne povijesne građevine (prikazane na kartogramu 7. „Zaštita kulturne baštine“ u M 1:50.000) potrebno je izraditi detaljnu konzervatorsku dokumentaciju koja bi sadržavala analizu povijesne građe i dokumentacije, analizu postojećeg stanja, te konzervatorske propozicije i smjernice za moguće i potrebne zahvate kojima bi se očuvale, zaštitile i unaprijedile prepoznate vrijednosti, a umanjio utjecaj prostorno i likovno konfliktnih situacija.

Obzirom na načela i ciljeve zaštite kulturne baštine određuju se osnovne smjernice i uvjeti zaštite za: povijesne cjeline (ruralne), pojedinačne zaštićene građevine, arheološke lokalitete i nalazišta i kultivirani krajolik.

Povijesna naselja ruralnih obilježja

Povijesna naselja seoskih obilježja predstavljaju izrazito ugrožen dio ukupnog fonda kulturne baštine, a gotovo u pravilu ni na koji način nisu zaštićena, stoga intenzivno gube svoja povijesna obilježja. Takve preobrazbe nepovratno brišu granice kulturnih regija i znatno otežavaju definiranje prostora (makrocjelina) sličnih tradicijskih oblika.

Specifičnost naselja pojedinih regija očituje se u tipologiji naselja u smislu načina oblikovanja njegovog volumena, karakterističnom tradicijskom nasebinskom predlošku–matrici naselja, parcelaciji, mreži cesta i putova, odnosu naselja i pripadajuće okoline, načinu organizacije građevne čestice, te arhitekturi naselja - mjerilu i karakteristikama oblikovanja građevina, uključivši i primijenjene materijale te način njihove završne obrade. Raznolikost tipova naselja koja ovisi o navedenim čimbenicima mora i nadalje ostati prepoznatljivom.

Područja zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti u izdvojenim zonama–povijesnim naseljima, odnosno njihovim dijelovima provode se stoga u svrhu očuvanja tradicijske slike naselja a time i njihove

prepoznatljivosti kao nositelja identiteta kulturnog krajolika. U cilju očuvanja graditeljske baštine i prepoznatljivosti prostora određene su zone zaštite za očuvane dijelove naselja. Nažalost, naselja su izgubila izvorni izgled, sačuvani su samo njihovi pojedinačni elementi stoga su ove izdvojene cjeline, uz zaštićena i evidentirana pojedinačna kulturna dobra, nositelji prostornog identiteta Općine Gornja Rijeka. Trebalo bi očuvati njihovu karakterističnu matricu, ortogonalnu ili organsku, karakteristične poprečne presjeke ulica, građevnu liniju, tipologiju stambene izgradnje, visinu kuća, morfologiju pročelja i materijale završne obrade.

Zone zaštite definirane su za sljedeće povijesne cjeline:

Zona zaštite ruralne cjeline naselja (zaštita matrice, postojeće parcelacije, tradicijske stambene arhitekture i prateće gospodarske, komunalne opreme naselja i javne plastike).

Kontaktna zona ruralne cjeline naselja obuhvaća izgrađene dijelove naselja gdje je zastupljena novija gradnja na postojećoj matrici, ali prihvatljivog mjerila i oblikovanja.

Zona ekspozicije za cjeline kao i za pojedinačna kulturna dobra obuhvaća pejzažne i kultivirane prostore koji uokviruju naselje ili pojedinačno kulturno dobro i omogućavaju vrijedne vizure na iste.

Mjere zaštite su određene prema zonama zaštite i klasifikaciji pojedinačnih kulturnih dobara koji se štite na temelju Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Mjerama zaštite utvrđuju se režimi i oblici intervencije u pojedinim zonama ili za pojedine građevine.

Svaku od evidentiranih cjelina, predloženih za zaštitu, potrebno je detaljno inventarizirati s obzirom na građevnu strukturu (stambene, gospodarske i javne zgrade) i prostornu matricu, koju čini mreža putova (cesta) i pripadajuća građevnih čestica. Tradicijsku arhitekturu, stambenu i gospodarsku treba dokumentirati, arhitektonski snimiti i obraditi kako bi se odredili uvjeti i režimi zaštite, te način i metode obnove kojima bi se prilagodili suvremenim uvjetima življenja.

Proširenje građevinskih područja postojećih naselja, planirati na način kojim bi se prije svega očuvao prepoznatljivi krajolik koji ga okružuje, zadržala prepoznatljivost i homogenost slike povijesnog naselja, kvalitetna ekspozicija naselja ili njegovih dominantnih dijelova, što u većini slučajeva znači da je neprihvatljivo širenje građevinskih područja u smjeru prilaznih cesta i spajanje pojedinačnih krakova naselja.

U planiranju širenja građevinskih područja naselja, njihovom dimenzioniranju i prostornom smještaju treba nastojati očuvati njegov karakter, s obzirom na tip (zbijeni zaselak, longitudinalno naselje, razvedeno) i karakter naselja (selo sa središnjim funkcijama, zaselak). Jednako je važno čuvanje kvalitetnog pejzažnog okruženja, poljodjelskih površina, šuma i sl., jer cjelovitu sliku naselja, osim njegove građevne strukture čini i pripadajuće pejzažno okruženje. Oblikovanje prema zatečenoj arhitekturi uz dozvolu suvremenih utjecaja u arhitekturi.

Osobito je važno sačuvati opremu naselja (raspela) koja unutar naselja ili na određenoj distanci od naselja markira njegov početak, središte ili neki drugi važan dio naselja kako bi se sačuvali prostorni odnosi i akcentiranost u prostoru.

Neizgrađene i ozelenjene prostore unutar naselja, parkove i potrebno je čuvati, dalje osmišljavati i redovito održavati.

Za čitavo područje Općine Gornja Rijeka, važno je očuvati postojeću karakterističnu organizaciju prostora, temeljenu na mreži naselja, povezanih kapilarnim sistemom putova.

Izbjegavati načine disperzivne gradnje koja se pojavljuje u novije vrijeme.